

Załącznik do Uchwały Nr 441/9011/22
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 29 listopada 2022 r.

STRATEGIA INWESTYCYJNA

DLA INSTRUMENTÓW FINANSOWYCH W RAMACH REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020

- DZIAŁANIE: 1.4** - WSPARCIE MŚP
PODDZIAŁANIE 1.4.2 - INSTRUMENTY FINANSOWE
- DZIAŁANIE 7.3** - WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Rzeszów, listopad 2022 r.

Spis treści

Wstęp - ogólne założenia do Strategii Inwestycyjnej	5
I. Podstawy prawne instrumentów finansowych w perspektywie 2014-2020	6
II. Instrumenty Finansowe na Podkarpaciu	9
III. Instrumenty Finansowe RPO WP 2014-2020	12
IV. Schemat - model wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020	15
V. Wybór Pośredników Finansowych	17
VI. Koncepcja, cele i parametry Instrumentów Finansowych	20
VII. Harmonogram wdrażania Instrumentów Finansowych	33
VIII. Rezultaty wdrażania Instrumentów Finansowych	33
IX. Wkład krajowy do Instrumentów Finansowych. Płynność finansowa Funduszu Funduszy. Dalsze wykorzystanie środków	35
X. Wynagradzanie	37
XI. Monitoring, sprawozdawczość oraz ewaluacja realizacji Strategii Inwestycyjnej	37
XII. Założenia dotyczące aktualizacji lub zmiany Strategii Inwestycyjnej	41

Słownik skrótów

Analiza ex-ante	„Ocena ex-ante instrumentów inżynierii finansowej dla RPO WP 2014-2020”, opracowana przez WYG PSDB Sp. z o.o. w 2014r, realizowana zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym nr 1303/2013 i metodologią oceny ex-ante instrumentów finansowych w okresie programowania 2014-2020 Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego
Aktualizacja Oceny ex ante	„Aktualizacja oceny ex ante instrumentów finansowych w ramach RPO WP 2014-2020”-raport z dnia 11.12.2017r., sporządzony przez konsorcjum firm PAG Uniconsult Sp. z o.o. oraz Imapp Sp. z o.o.
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EUR	Euro
Fundusz Funduszy (FF)	fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 27 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, utworzony przez Menadżera Funduszu Funduszy w celu realizacji Projektu
Instytucja Pośrednicząca RPO WP 2014-2020	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie z siedzibą przy ul. Adama Stanisława Naruszewicza 11, 35-055 Rzeszów, spełniający funkcje określone w art. 2 pkt 9 Ustawy wdrożeniowej
Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 (IZ RPO WP)	desygnowany do tej roli Zarząd Województwa Podkarpackiego, spełniający funkcje określone w art. 125 Rozporządzenia Ogólnego nr 1303/2013 oraz art. 2 pkt 11 Ustawy Wdrożeniowej
Inicjatywa JEREMIE	<i>Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises</i> – Wspólne Europejskie Zasoby dla Mikro-, Małych i Średnich Przedsiębiorstw – inicjatywa uruchomiona przez Komisję Europejską i Europejski Fundusz Inwestycyjny, jako członka Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego, na rzecz poprawy dostępu do funduszy wparcia MŚP w Unii Europejskiej
Instrumenty Finansowe (IF)	środki pomocy finansowej mogące przybrać formę pożyczek lub poręczeń oferowane przez Pośredników Finansowych na rzecz Ostatecznych Odbiorców, o których mowa w art. 37 ust.7-9 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013
Menadżer Funduszu Funduszy (MFF)	podmiot, będący beneficjentem w rozumieniu art. 2 pkt 10 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 oraz art.2 ust 1 Ustawy wdrożeniowej, który wdraża Fundusz Funduszy
MŚP	mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające przesłanki określone w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu
Ostateczny Odbiorca	oznacza podmiot otrzymujący wsparcie finansowe z Instrumentu Finansowego w ramach umowy inwestycyjnej
Pomoc de minimis	środki pomocy, o których mowa w art. 3 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy <i>de minimis</i>
Pośrednik Finansowy (PF)	

	bank, instytucja finansowa, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub inny pośrednik finansowy, publiczny lub prywatny, wybrany przez Menadżera Funduszu Funduszy zgodnie z postanowieniami umowy o finansowanie w celu wdrażania Instrumentu Finansowego
Projekt	przedsięwzięcie podejmowane w celu realizacji Strategii Inwestycyjnej
Roczny Plan Działań	oznacza dokument zawierający harmonogram działań związanych z zarządzaniem Funduszem Funduszy na dany rok kalendarzowy opracowany przez Menadżera Funduszu Funduszy i przekładany Instytucji Zarządzającej/Pośredniczącej
RPO WP 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
RODO	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych), Dz. Urz.UE.L.119.1)
Strategia Inwestycyjna	niniejsza Strategia Inwestycyjna dla Instrumentów Finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
SzOOP RPO WP 2014-2020	Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
Umowa o finansowanie	umowa zawarta pomiędzy Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020/Instytucją Pośredniczącą RPO WP 2014-2020 a Menadżerem Funduszu Funduszy o finansowanie Projektu w ramach Poddziałania 1.4.2/ Działania 7.3 RPO WP 2014-2020 wraz z późniejszymi zmianami
Umowa inwestycyjna	umowa zawarta pomiędzy Pośrednikiem Finansowym a Ostatecznym Odbiorcą w celu finansowania inwestycji z Instrumentu Finansowego
Umowa operacyjna	umowa zawarta między Menadżerem Funduszu Funduszy a Pośrednikiem Finansowym w celu ustanowienia Instrumentu Finansowego, o której mowa w art. 38 ust. 4 akapit drugi Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013

Wstęp - ogólne założenia do Strategii Inwestycyjnej

Strategia Inwestycyjna jest dokumentem określającym kierunki, cele, zasady i sposoby wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach Działania 1.4 – *Wsparcie MŚP*; Poddziałania 1.4.2 - *Instrumenty finansowe*; Priorytetu Inwestycyjnego 3c oraz w ramach Działania 7.3 – *Wsparcie Rozwoju Przedsiębiorczości* Priorytetu Inwestycyjnego 8iii RPO WP 2014-2020. Stanowi ona narzędzie implementacji zwrotnych form wsparcia na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego Podkarpacia przy zaangażowaniu środków Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych. Strategia określa podstawowe obszary i elementy odnoszące się do realizacji Projektów, między innymi takie jak: grupę ostatecznych odbiorców wsparcia, założenia produktowe, podmioty zaangażowane we wdrażanie, system dystrybucji, czy wskaźniki i cele właściwe do osiągnięcia w ramach wdrażania Strategii i realizacji Projektów.

Niniejsza Strategia Inwestycyjna została przygotowana na podstawie dokumentu *Ocena ex-ante instrumentów inżynierii finansowej dla RPO WP 2014-2020*, opracowanego przez WYG PSDB Sp. z o.o. na zlecenie Instytucji Zarządzającej RPO WP 2014-2020, zgodnie z wymogami art. 37 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 oraz uaktualniona w oparciu o wyniki Raportu końcowego z aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych w ramach RPO WP 2014-2020, opracowanego przez Konsorcjum firm: Policy & Action Group Uniconsult Sp. z o.o. oraz Imapp Sp. z o.o. Aktualizacja Oceny ex-ante została przeprowadzona w okresie sierpień - grudzień 2017 r. Celem badania była ocena zasadności, możliwości i zakresu zastosowania instrumentów finansowych wraz z przeprowadzeniem oceny ryzyka dla gwarancji oraz ocena koncepcji wdrożenia instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Strategia uwzględnia wnioski i rekomendacje w zakresie wprowadzenia zmian w kształcie dotychczas wdrażanych instrumentów finansowych, wskazane przez wykonawcę powyższego badania ewaluacyjnego.

Planowane wsparcie, które będzie udzielane w ramach wdrażania Strategii Inwestycyjnej, ma na celu wypełnienie luki finansowej istniejącej w województwie podkarpackim wśród MŚP w zakresie dostępu do instrumentów finansowych. Kluczową rolą Menadżera Funduszu Funduszy będzie przekazanie wsparcia do MŚP w obszarach, gdzie tradycyjny sektor bankowy do tej pory nie umożliwiał im otrzymania kredytów na rozwój prowadzonej przez nich działalności lub wymagał spełnienia dodatkowych warunków. Drugim obszarem interwencji, obok działań na rzecz eliminacji luki finansowej, będzie tworzenie efektu zachęty w zakresie stymulowania zakładania i rozwijania działalności gospodarczej oraz wdrażania przez MŚP projektów inwestycyjnych prowadzących do zwiększenia zastosowania innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP. Zdywersyfikowany system Instrumentów Finansowych będzie pomagał firmom w uzyskaniu dostępu do zewnętrznych źródeł finansowania ich działalności gospodarczej oraz, co istotne, będzie dostępny dla całego obszaru województwa podkarpackiego.

Przy konstruowaniu Strategii Inwestycyjnej wzięto pod uwagę wnioski wynikające z analizy uwarunkowań formalno-prawnych odnoszących się do wdrażania Instrumentów Finansowych w perspektywie 2014-2020. Uwzględniono również doświadczenia i dobre praktyki uzyskane w związku z wykorzystywaniem zwrotnych form finansowania w ramach wdrażania inicjatywy JEREMIE w latach 2007-2013 w innych województwach.

Zakres przedmiotowy Strategii Inwestycyjnej obejmuje odwołanie do przyjętych w Unii Europejskiej, w Polsce i województwie podkarpackim dokumentów strategicznych i podstaw programowych

wyznaczających priorytety interwencji realizowanej z wykorzystaniem środków publicznych, w tym, w ramach RPO WP 2014-2020. Strategia wyznacza także parametry i ramy wsparcia, które udzielane będą w ramach poszczególnych Instrumentów Finansowych. Uwzględnia ponadto szereg czynników o charakterze finansowym, prawnym i organizacyjnym konstytuując, tym samym, model wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020.

Strategia zawiera ogólne założenia do wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020 i jej założenia będą doprecyzowywane w Rocznych Planach Działań, zawierających harmonogram działań związanych z zarządzaniem Funduszem Funduszy na dany rok kalendarzowy, opracowanych przez Menadżera Funduszu Funduszy i przedkładanych Instytucji Zarządzającej/ Instytucji Pośredniczącej RPO WP 2014-2020. Zakłada się, iż przyjęte w Strategii podstawy, a także bazujące na nich rozwiązania i założenia będą podlegały systematycznej i cyklicznej weryfikacji w przeciągu całego okresu jej realizacji. W związku z powyższym, Strategia Inwestycyjna ma charakter dynamiczny. Oznacza to, iż może być elastycznie dopasowywana do zmieniającej się sytuacji społeczno-ekonomicznej w województwie podkarpackim oraz założeń i priorytetów w zakresie wykorzystania Instrumentów Finansowych. Dopuszcza się zatem, w toku realizacji Strategii możliwość modyfikacji jej założeń i proponowanych scenariuszy realizacji w kolejnych latach, m.in. w wyniku aktualizacji wniosków z Analizy ex-ante.

Menadżer Funduszu Funduszy, w wyniku zawarcia z Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020 oraz Instytucją Pośredniczącą RPO WP 2014-2020 umów o finansowanie, będzie wdrażał Instrumenty Finansowe w sposób najefektywniejszy, w oparciu o współpracę z Pośrednikami Finansowymi. Zadaniem Pośredników Finansowych będzie bezpośrednia dystrybucja środków do MŚP, w celu osiągnięcia założeń i rezultatów przewidzianych w niniejszej Strategii Inwestycyjnej.

I. Podstawy prawne instrumentów finansowych w perspektywie 2014-2020

Przygotowanie i realizacja programów operacyjnych, w tym wdrażanie Instrumentów Finansowych, w unijnej perspektywie finansowej 2014-2020 odbywa się w oparciu o katalog aktów normatywnych oraz innych regulacji prawnych, przyjętych zarówno na poziomie Unii Europejskiej, jak i Państw Członkowskich.

Poniżej przedstawiono wybrane, najważniejsze regulacje, mające zastosowanie w procesie wdrażania Instrumentów Finansowych, na których opierano się przy sporządzaniu niniejszej Strategii Inwestycyjnej, i których przestrzeganie jest obligatoryjne w toku jej realizacji, zarówno na poziomie Instytucji Zarządzającej RPO WP 2014-2020, jak i Instytucji Pośredniczącej RPO WP 2014-2020, Menadżera Funduszu Funduszy oraz Pośredników Finansowych i (we właściwym zakresie) Ostatecznych Odbiorców.

Przepisy unijne, w tym:

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z 17 grudnia 2013 roku ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego

na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 347, str. 320 z 20.12.2013, z późn. zm.) – **Rozporządzenie ogólne nr 1303/2013**,

- Rozporządzenie Delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z 3 marca 2014 r. uzupełniające Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 138, str. 5 z 13.05.2014, z późn. zm.) – **Rozporządzenie delegowane nr 480/2014**,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187, str. 1 z 26.6.2014, z późn. zm.) oraz krajowe programy pomocowe wydane na podstawie tego Rozporządzenia,
- Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. Urz. UE L 352, str. 1 z 24.12.2013) oraz krajowe programy pomocowe wydane na podstawie tego Rozporządzenia,
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1011/2014 z 22 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi (Dz. Urz. UE L 286, str.1 z 30.9.2014),
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 966/2012 z 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz. Urz. UE L 298, str.1 z 26.10.2012, z późn. zm.),
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych (Dz. Urz. UE L 271, str. 16 z 12.9.2014),
- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych (Dz. Urz. UE L 223, str. 7 z 29.7.2014),

- Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 215/2014 z 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonywania Rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego (Dz. Urz. UE L 69, str. 65z 8.3.2014, z późn. zm.), a także wszelkie przepisy o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym, w odniesieniu do wyżej wymienionych regulacji, w tym w szczególności decyzje i wytyczne Komisji Europejskiej.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/460 z dnia 30 marca 2020 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013 oraz (UE) nr 508/2014 w odniesieniu do szczególnych środków w celu uruchomienia inwestycji w systemach ochrony zdrowia państw członkowskich oraz w innych sektorach ich gospodarek w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Inicjatywa inwestycyjna w odpowiedzi na koronawirusa)

Przepisy krajowe, w tym:

- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1057 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 2094),
- Ustawa z dnia 11 lipca 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 818) – Ustawa wdrożeniowa,
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 743 z późn. zm),
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz.1781)
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 (MR/2014-2020/23(03))
- Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 poz. 568 z późn. zm).
- Rozporządzenie Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 14 kwietnia 2020 r. w sprawie udzielania pomocy z instrumentów finansowych w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020 w celu wspierania polskiej gospodarki w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19 (Dz.U.z 2020r. poz.670 z późn. zm.)

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 Dokument przyjęty przez Zarząd Województwa Podkarpackiego w dniu 28 listopada 2017r. w związku z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej z dnia 16 listopada 2017r. nr C(2017) 7685 zmieniającą decyzję wykonawczą z dnia 12 lutego 2015r. nr C(2015) 910 przyjmującą niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020”

do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia” dla regionu podkarpackiego w Polsce.

a także wszelkie przepisy o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym, w odniesieniu do wyżej wymienionych regulacji, w tym, w szczególności rozporządzenia i wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego.

II. Instrumenty Finansowe na Podkarpaciu

1. Perspektywa 2007-2013

W perspektywie 2007-2013 w województwie podkarpackim **wsparcie zwrotne z funduszy strukturalnych** oferowane było w ramach działania 1.1 schemat A RPO WP 2007-2013 oraz w ramach działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Poniżej zostały opisane doświadczenia związane w wykorzystaniem IF w tych działaniach:

A. Wsparcie przedsiębiorczości w ramach Działania 1.1, Schematu A

W latach 2010-2013 ze środków udostępnionych pośrednikom finansowym w ramach I osi priorytetowej Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka Działanie 1.1 Wsparcie kapitałowe przedsiębiorczości, Schemat A Wsparcie kapitałowe Funduszy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007 – 2013 oraz z własnego wkładu pośredników udzielano przedsiębiorcom prowadzącym działalność gospodarczą na obszarze województwa podkarpackiego pożyczek i poręczeń. Wsparcie finansowe wykorzystujące instrumenty zwrotne w poprzedniej perspektywie było realizowane w modelu bezpośrednim, gdzie wyłonieni w drodze konkursowej pośrednicy finansowi udzielali pożyczek i poręczeń osobom z grup docelowych określonym we wniosku projektowym. Z tytułu prowadzenia akcji pożyczkowej lub poręczeniowej pośrednik finansowy otrzymywał wynagrodzenie.

POŻYCZKI:

Oferty pożyczkowe pośredników finansowych działających na Podkarpaciu były zbliżone do siebie – zasadniczo oferowane były pożyczki w kwocie do 400 tys. zł o terminie zapadalności wynoszącym 60 miesięcy z karencją nie dłuższą niż 6 miesięcy. Zdecydowana większość pożyczek trafiła do mikroprzedsiębiorstw (96,1% w ujęciu ilościowym i 77,2% w ujęciu wartościowym według stanu na 31 marca 2014 r.). Udział małych przedsiębiorstw wyniósł odpowiednio 3,3% i 19,1%, zaś średnich przedsiębiorstw – 0,5% i 3,7%. Średnia wartość pożyczki, którą otrzymał mikroprzedsiębiorca, wyniosła 39,1 tys. zł, mały przedsiębiorca – 278,0 tys. zł, zaś średni przedsiębiorca – 329,3 tys. zł.

Z badania przeprowadzonego na reprezentatywnej grupie przedsiębiorców, ubiegającej się o pozyskanie finansowania zewnętrznego w okresie ostatnich 5 lat wynika, iż w tym okresie wzrosła samoocena potencjału firmy do zaciągania zobowiązań finansowych, co tworzy podatny grunt dla możliwości zastosowania instrumentów finansowych wspierających rozwój przedsiębiorstw. Powyższe dane warto uzupełnić danymi nt. charakterystyki podmiotów, które uzyskały wsparcie w ramach działania 1.1 (schemat A) RPO WP 2007-2013.

W ramach działania 1.1 najwięcej pożyczek udzielono przedsiębiorcom reprezentującym sektor Handel (615) oraz Pozostałe usługi (559). Przedsiębiorcom z tych sektorów udzielono pożyczek o łącznej wartości przekraczającej 25 mln zł. Pożyczki przyznane przedsiębiorcom z sektorów: Budownictwo, Handel, Pozostałe usługi oraz Inne kształtowały się na zbliżonym poziomie, a ich średnia wartość była nieco niższa niż 50 tys. zł. Na tym tle wyróżniały się pożyczki udzielone firmom przetwórstwa przemysłowego, których średnia wartość była większa o ok. 50% (75,6 tys. zł).

PORĘCZENIA:

W okresie obejmującym lata 2010-2013 udzielono ogółem 147 poręczeń przedsiębiorcom z obszaru województwa podkarpackiego na łączną kwotę 21,011 mln zł (5,009 mln EUR). W porównaniu z pożyczkami wskaźnik liczby poręczeń był niższy przeszło 12-krotnie, a w ujęciu wartościowym – przeszło 4-krotnie, co wskazuje na mniejsze znaczenie tego instrumentu finansowego we wsparciu działalności przedsiębiorstw z terenu województwa podkarpackiego. Średnia wartość udzielonego poręczenia wyniosła 142,9 tys. zł, co oznacza blisko 3-krotnie wyższą wartość poręczenia w porównaniu z pożyczkami. Poręczenia pożyczek relatywnie częściej niż pożyczki (których główną klientelę stanowią mikroprzedsiębiorstwa) trafiają do małych i średnich przedsiębiorców. Mikroprzedsiębiorstwa korzystają z niemal 2/3 ogólnej liczby udzielonych pożyczek (55,8% ich ogólnej wartości). Udział większych przedsiębiorstw wynosi 31,4% w ujęciu ilościowym i 34,2% w ujęciu wartościowym w przypadku firm małych oraz odpowiednio 4,4% i 10,0% w przypadku firm średnich. Różnice w wysokości udzielanych poręczeń nie są znaczące pomiędzy firmami mikro (234,5 tys. zł), a małymi (293,3 tys. zł). Adresatem poręczeń o przeszło dwukrotnie większej wartości (614,3 tys. zł) są natomiast firmy średniej wielkości.

Efekty wsparcia

Środki finansowe udostępnione przedsiębiorcom z terenu województwa podkarpackiego w ramach działania 1.1. (schemat A) RPO WP 2007-2013 w sposób odpowiedni trafiły w lukę finansową. Przekonuje o tym profil odbiorców takiego wsparcia, które w dużym stopniu trafiło do firm najmniejszych, młodych, generujących niewielkie obroty i zysk oraz działających na geograficznie wąsko zdefiniowanych rynkach.

Starania o pozyskanie instrumentów zwrotnych z RPO WP są domeną firm młodych. Cenzurą czasową, która uprawdopodobnia relatywnie częstsze korzystanie z instrumentów zwrotnych jest wiek przedsiębiorstwa zawarty w przedziale 3-5 lat. Podobną granicę da się wyznaczyć ze względu na wielkość rocznego obrotu firmy. Korzystanie z instrumentów zwrotnych czynią bardziej prawdopodobnym stosunkowo niskie obroty firmy, nie większe niż 500 tys. zł.

B. Wsparcie zakładania przez osoby fizyczne działalności gospodarczej w ramach Działania 6.2

W 2013 r. w ramach Działania 6.2 PO KL w województwie podkarpackim uruchomiono instrument wsparcia w postaci pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Wsparcie miało postać jednorazowej preferencyjnej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej do wysokości 50 tys. zł na osobę oraz doradztwo (indywidualne i grupowe), a także szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności niezbędne do podjęcia i prowadzenia działalności gospodarczej dla osób rozpoczynających działalność w ramach danego projektu, przed złożeniem wniosku o pożyczkę, jak i po

otrzymaniu pożyczki. Uczestnictwo w szkoleniach i korzystanie z doradztwa było bezpłatne (wliczane w pomoc de minimis) i nie było obowiązkowe. Preferowany był udział osób młodych do 25 r. życia, osób w wieku 50+ oraz osób niepełnosprawnych. Pod koniec 2012 Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie ogłosił konkurs na pośredników finansowych, którzy udzielali pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej w ramach PO KL 6.2 w województwie podkarpackim. Alokacja na konkurs wynosiła 14 mln zł. Łącznie na utworzenie funduszy pożyczkowych przeznaczono ostatecznie 10 mln zł. W konkursie mogły uczestniczyć podmioty zarządzające instrumentami inżynierii finansowej, w szczególności podmioty nie działające dla zysku lub przeznaczające zysk na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek, banki (w tym spółdzielcze) i konsorcja tych podmiotów.

Wnioski płynące ze wszystkich ww. opracowań miały znaczenie dla programowania Instrumentów Finansowych w planowanych do wdrażania programach operacyjnych, w tym w programach szczebla regionalnego w perspektywie finansowej 2014-2020. Miało to znaczenie w szczególności w zakresie planowania interwencji publicznej wobec sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, podejmowanej w związku z potrzebą wzmocnienia/ podnoszenia innowacyjności i konkurencyjności sfery gospodarczej. Wnioski te służyły również jako punkt odniesienia do programowania wsparcia za pomocą Instrumentów Finansowych w RPO WP 2014-2020.

2. Podstawy strategiczne dla wdrażania Instrumentów Finansowych w Podkarpackim

Zastosowanie zwrotnych form finansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020, a także obszary, w których tego rodzaju wsparcie będzie wykorzystywane, w tym wsparcie MŚP, znajduje swoje podstawy i uzasadnienie w dokumentach strategicznych przyjętych przez instytucje unijne, krajowe, a także Samorząd Województwa Podkarpackiego oraz jest ukierunkowane na osiągnięcie celów zdefiniowanych w tych dokumentach.

Na poziomie Unii Europejskiej założenia i cele do osiągnięcia w perspektywie do 2020 roku, zostały określone w dokumencie „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020” (Strategia Europa 2020), który wyróżnia takie priorytety rozwojowe jak:

- rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Skuteczne i efektywne planowanie rozwoju wymaga zachowania spójności i komplementarności przedsięwzięć realizowanych na różnych szczeblach planowania (krajowym, regionalnym, lokalnym). W związku z tym istotne jest poszukiwanie wspólnych celów i kierunków działań podejmowanych w ramach polityk sektorowych i horyzontalnych z działaniami podejmowanymi w ramach polityki rozwoju regionalnego na szczeblu regionalnym. Wczesna identyfikacja wspólnych celów i wspólnych obszarów interwencji już na etapie programowania powinna pozwolić na lepsze przygotowanie do realizacji wspólnych przedsięwzięć rozwojowych.

Zgodnie z przyjętą *Strategią Rozwoju Województwa – Podkarpacie 2020* zakłada się, aby województwo podkarpackie było obszarem zrównoważonego i inteligentnego rozwoju gospodarczego, wykorzystującym wewnętrzne potencjały, co przełoży się na wysoką jakość życia mieszkańców. Przyjęte w Strategii podstawowe kierunki rozwoju koncentrują się przede wszystkim na kilku najważniejszych kwestiach, mających szczególnie ważne znaczenie dla podstawowych wyzwań nowej polityki spójności, a tym samym dla przyszłości województwa podkarpackiego. Jednym z głównych celów Strategii jest wzmocnienie innowacyjnej i konkurencyjnej gospodarki w oparciu o dobrze wykształcony i kreatywny kapitał ludzki i społeczny.

Zgodnie z Analizą ex-ante w perspektywie 2014-2020 zakładany jest wzrost wykorzystania Instrumentów Finansowych w programach polityki spójności. Instrumenty finansowe wdraża się, by wesprzeć inwestycje, które uznaje się, jako finansowo wykonalne, ale nie otrzymujące wystarczającego finansowania ze źródeł rynkowych na skutek niedoskonałości rynku. Występowanie niedoskonałości rynku wiąże się z wieloma różnymi czynnikami, takimi jak efekty zewnętrzne, dobra publiczne, siła monopoli, asymetria informacji, czy też czynnikami ujętymi w teorii agencji. W odniesieniu do aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw mamy do czynienia z niedoskonałością rynku mającą charakter tzw. luki finansowania. Dotyczy ona przedsiębiorstw, które dysponując rentownymi projektami, w sytuacji braku własnych (wewnętrznych) środków finansowych, nie są w stanie pozyskać kapitału z zewnątrz (np. banku) na jego sfinansowanie (zjawisko racjonowania kredytu). W przypadku instrumentów dłużnych w luce finansowania, znajdują się przede wszystkim przedsiębiorstwa mikro, przedsiębiorstwa we wczesnych fazach rozwoju, z terenów peryferyjnych, nie posiadające wystarczających zabezpieczeń. Oprócz tego, na aktywność inwestycyjną przedsiębiorstw, wpływ ma niesprawność rynku kapitałowego (tzw. luka kapitałowa) - w szczególności dotyczy ona możliwości pozyskiwania kapitału na rozwój przez przedsiębiorstwa innowacyjne we wczesnych fazach ich rozwoju (seed, start-up). Luka kapitałowa jest kilkukrotnie mniejsza od luki finansowania dłużnego.

Luka w dostępie do kapitału dłużnego czy udziałowego prowadzi do tych samych negatywnych konsekwencji - nieoptymalnego poziomu inwestycji przedsiębiorstw skutkującego zakumulowanym niedoborem środków trwałych, mającym negatywny wpływ na rozwój gospodarki. Nieoptymalny poziom inwestycji uzasadnia interwencję publiczną. Wsparcie publiczne może prowadzić do uzupełnienia oferty finansowania zewnętrznego o produkty finansowe skierowane do podmiotów znajdujących się w luce finansowej (przykładem takiego instrumentu jest inicjatywa JEREMIE), która nie była jednak wdrażana w województwie podkarpackim.

III. Instrumenty Finansowe RPO WP 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 jest dokumentem, o którym mowa w art. 2 pkt 5 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Z kolei na gruncie prawa krajowego RPO WP 2014-2020 jest dokumentem, o którym mowa w ustawie z dnia 29 sierpnia 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020. Stanowi instrument realizacji zadań zmierzających do osiągnięcia spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej poprzez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Na podstawie Analizy ex-ante oraz Raportu końcowego z Aktualizacji Oceny ex ante, które są dokumentami pomocniczymi przy opracowywaniu koncepcji wdrażania Instrumentów Finansowych w perspektywie 2014-2020, w celu trafnego i skutecznego zaplanowania wsparcia dla przedsiębiorstw w ramach RPO WP 2014-2020, warto wykorzystać najważniejsze wnioski i rekomendacje płynące z badań ewaluacyjnych w zakresie wsparcia przedsiębiorczości i instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2007-2013, które można określić w następujących punktach:

1. z uwagi na zróżnicowany charakter potrzeb i problemów leżących u podstaw niskiego poziomu konkurencyjności i innowacyjności MŚP zachowany powinien zostać szeroki zakres wsparcia tych podmiotów;
2. w celu zwiększenia efektywności wydatkowania środków publicznych powinny zostać objęte pomocą te przedsięwzięcia, które nie zostałyby zrealizowane bez wsparcia publicznego lub, w przypadku których wsparcie publiczne spowodowałoby zwiększenie zakresu bądź przyspieszenie realizacji projektu (minimalizacja „efektu jałowej straty”);
3. luka finansowa w największym stopniu dotyka mikroprzedsiębiorstw i – w nieco mniejszym – małych firm, zarówno pod względem wolumenu wsparcia finansowego jak i jego intensywności;
4. wśród firm o niezaspokojonych potrzebach inwestycyjnych znaczna ich część (w tym zwłaszcza mikro) nie poszukuje aktywnie finansowania zewnętrznego, co wskazuje na konieczność ich trafnego zidentyfikowania i skutecznego dotarcia z informacją o możliwościach finansowania;
5. zgodnie z wynikami aktualizacji Analizy ex-ante, główną przyczyną odmowy finansowania firm mikro i małych były niewystarczające zabezpieczenie, dalej rezygnacja samej firmy z powodu niekorzystnych warunków finansowania oraz niska zdolność finansowa/zła sytuacja finansowa firmy;
6. głównym powodem nieubiegania się o finansowanie zewnętrzne były zbyt wysokie koszty kredytu/pożyczki/leasingu, brak wystarczających zabezpieczeń i brak wkładu własnego;
7. zawodność rynków finansowych przejawia się w przenoszeniu ryzyka związanego z negatywnym postrzeganiem perspektyw rozwojowych danej branży na całą populację funkcjonujących w niej firm;
8. w sytuacji funkcjonowania dobrze rozwiniętego sektora bankowego rozwój alternatywnych źródeł finansowania działalności przedsiębiorstw jest stosunkowo słaby;
9. polski sektor bankowy odznacza się wysokim stopniem biurokratyzowania i kosztów dla przedsiębiorcy związanych z pozyskiwaniem finansowania zewnętrznego, co w kontekście dużej roli tych parametrów w procesie decyzyjnym wyboru formy finansowania tworzy kapitalne warunki dla wypromowania form alternatywnych;
10. efektywne wsparcie sektora małych i średnich przedsiębiorstw powinno zakładać akceptację ryzyka większego niż są gotowe zaakceptować podmioty komercyjne;
11. w stosunku do firm średnich wsparcie zwrotne nie powinno adresować w sposób bezpośredni luki finansowej, a raczej stanowić alternatywę w stosunku do oferty sektora komercyjnego;
12. utrzymanie możliwie niskiego poziomu kosztów dla przedsiębiorstw związanych z dostępem do finansowania zewnętrznego;

13. możliwie daleko idące uproszczenie wymogów proceduralnych towarzyszących pozyskiwaniu finansowania przez przedsiębiorców oraz klarowność i spójność interpretacyjna w przekroju całego województwa;
14. wzmocnienie instytucji otoczenia biznesu pełniących kluczową rolę w promowaniu i dystrybucji instrumentów finansowych ograniczających lukę finansową, której doświadczają mikro i małe przedsiębiorstwa.

Powyższe konkluzje można przełożyć na konkretne działania zwiększające atrakcyjność wsparcia i popyt na Instrumenty Finansowe.

Ocenę ex-ante, o której mowa wyżej, przeprowadzono, m.in. w celu ustalenia występowania zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz uwzględnienia innych kwestii, o których mowa w art. 37 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.

W październiku 2016 roku Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 przyjęła zaktualizowaną Tabelę wdrażania rekomendacji badania ewaluacyjnego *Ocena ex-ante instrumentów inżynierii finansowej dla RPO WP 2014-2020*. W grudniu 2017 r. Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 opublikowała Raport końcowy z Aktualizacji oceny ex ante instrumentów finansowych w ramach RPO WP 2014-2020. Wnioski z Aktualizacji Oceny ex ante potwierdziły, że istnieje uzasadnienie dla przekazywania wsparcia w formie Instrumentów Finansowych w województwie podkarpackim, w tym w obszarze konkurencyjnej i innowacyjnej gospodarki oraz obszarze regionalnego rynku pracy, biorąc pod uwagę zidentyfikowane niesprawności rynku, potrzeby inwestycyjne potencjalnych odbiorców wsparcia, jak również znaczenie wartości dodanej wdrożenia takich instrumentów w ramach RPO WP 2014-2020.

Na podstawie założeń przyjętych w RPO WP 2014-2020, a następnie renegocjacji pierwotnego kształtu programu bazując na wynikach przeprowadzonej *Analizy ex-ante*, Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 zdecydowała o wykorzystaniu Instrumentów Finansowych w następujących priorytetach inwestycyjnych:

- 3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług,
- 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.

W marcu 2020 r. **w związku z wystąpieniem epidemii COVID-19**, zmieniły się warunki funkcjonowania na rynku zarówno w skali makro jak i mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. Restrykcje wprowadzone przez państwo w celu powstrzymania rozprzestrzeniania się wirusa, takie jak ograniczenia w przemieszczaniu się, kwarantanny, zamknięcia placówek usługowych, handlowych, oświatowych i kulturalnych wywołały jednocześnie załamanie się podaży związane z zakłóceniem łańcuchów dostaw oraz popytu wynikające z administracyjnego obniżenia popytu konsumpcyjnego. Niepewność co do czasu trwania epidemii oraz zakresu koniecznego ograniczenia działalności gospodarczej doprowadziły do drastycznego ograniczenia planów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach oraz redukcji zatrudnienia. Konsekwencje te dotknęły przedsiębiorstwa (głównie MŚP) we wszystkich sektorach, które niezależnie od swojej dotychczasowej wypłacalności są narażone na nagłe zastoje płatnicze bądź całkowitą utratę płynności finansowej.

W tej sytuacji kluczową rolę w niwelowaniu skutków epidemii COVID-19, odgrywają IF, które mogą stosunkowo szybko poprawić kondycję finansową przedsiębiorstw (o rodzajach i sposobie wprowadzenia takich IF piszemy więcej w punkcie VI.A.1 niniejszej Strategii).

Ocena możliwości zastosowania Instrumentów Finansowych została dokonana w odniesieniu do przedsiębiorców, osób rozpoczynających działalność gospodarczą oraz jednostek samorządu terytorialnego.

Podział tematyczny i alokacja Instrumentu Finansowego w ramach RPO WP 2014-2020

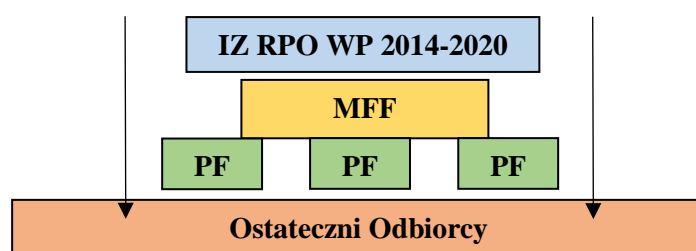
Oś priorytetowa		Działanie/Poddziałanie	Priorytet Inwestycyjny	Fundusz	Alokacja UE (EUR) mln
I	Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	1.4 – Wsparcie MŚP 1.4.2 – Instrumenty Finansowe	3c	EFRR	100,748 (w tym środki przeznaczone na produkt płynnościowy)
VII	Regionalny Rynek Pracy	7.3 – Wsparcie Rozwoju Przedsiębiorczości – dotyczy tylko zwrotnego wsparcia	8iii	EFS	3,054

IV. Schemat - model wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020

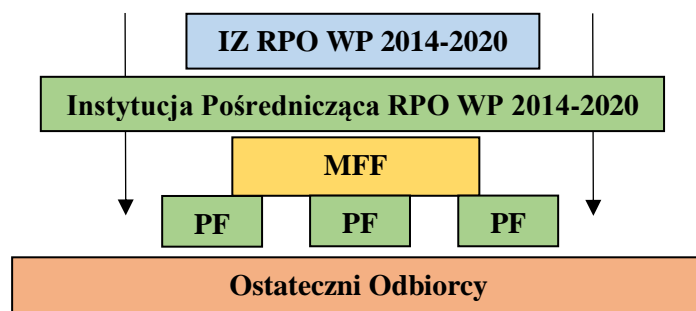
Rozporządzenie nr 1303/2013 (art. 2 pkt 27) definiuje pojęcie „Funduszu Funduszy”. Fundusz tworzony jest w celu zapewnienia wsparcia w postaci środków z programu lub programów dla kilku Instrumentów Finansowych. Taki fundusz otrzymuje wsparcie finansowe z programu lub programów, które dalej przekazuje Pośrednikom Finansowym.

Schemat modelu wdrożenia wsparcia w ramach poszczególnych Priorytetów Inwestycyjnych przedstawia się następująco:

**Schemat systemu wdrażania Instrumentów Finansowych
w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c**

Schemat systemu wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8iii

Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, zgodnie z art. 9 ust 1 *Ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*, jest Zarząd Województwa Podkarpackiego. Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 odpowiada za realizację Programu zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Instytucja Pośrednicząca odpowiada za wdrażanie działań w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

Funkcję Menadżera Funduszy Funduszy pełnić będzie podmiot posiadający odpowiedni potencjał organizacyjny, ekonomiczny i prawny, zgodnie z zapisami art. 7 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014 Komisji (UE).

Wybór Pośredników Finansowych należeć będzie do zadań Menadżera Funduszy Funduszy, co najmniej z uwzględnieniem warunków opisanych w rozdziale V niniejszej Strategii. Podmiot wdrażający IF przy wyborze PF będzie kierował się kryteriami adekwatnymi do specyfiki instrumentów finansowych.

Pośrednikom Finansowym powierzone będą zadania związane z udzielaniem wsparcia Ostatecznym Odbiorcom (MŚP), w ramach produktów finansowych dostosowanych do wymogów zawartych w niniejszej Strategii Inwestycyjnej oraz uwzględniających bieżące warunki panujące na rynku.

Ostatecznymi Odbiorcami w ramach:

1. Priorytetu Inwestycyjnego 3c będą MŚP, w tym szczególności MŚP znajdujące się na początkowych etapach rozwoju lub realizujące innowacyjne przedsięwzięcia, a **także MŚP borykające się z problemem ograniczonej płynności będącym skutkiem epidemii COVID-19.**
2. Priorytetu Inwestycyjnego 8iii będą osoby¹ bezrobotne, bierne zawodowo oraz pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym:

¹ Definicje grupy docelowej / ostatecznych odbiorców wsparcia zgodne z zapisami aktualnych „Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020r.”

1. osoby w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety,
2. osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych),
3. rolnicy i członkowie ich rodzin-osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa²,
4. reemigranci,
5. imigranci.

Limit i ograniczenie w Priorytecie Inwestycyjnym 8iii:

Co najmniej 60% uczestników w projektach realizowanych w PI 8iii muszą stanowić osoby bezrobotne i bierne zawodowo należące do grupy osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat nie mogą stanowić więcej niż 20% ogólnej liczby osób bezrobotnych uczestniczących w projektach realizowanych w PI 8iii.

Osoby odchodzące z rolnictwa będą wspierane pod warunkiem przejścia z systemu KRUS do systemu ZUS.

V. Wybór Pośredników Finansowych

Menadżer Funduszu Funduszy dokonując wyboru Pośredników Finansowych zapewni, aby wymogi i kryteria, o których mowa poniżej, zostały spełnione w odniesieniu do każdego Pośrednika Finansowego.

Wybór Pośredników Finansowych będzie odbywał się na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminujących procedur, niedopuszczających do konfliktu interesów.

Menadżer Funduszu Funduszy szczegółowo określi tryb wyboru Pośredników Finansowych.

Działania wyłonionego Pośrednika Finansowego związane z wdrażaniem Instrumentów Finansowych w ramach podpisanej umowy operacyjnej, muszą wpisywać się w realizację założeń i celów Priorytetów Inwestycyjnych 3c oraz 8iii, w ramach których zaplanowano Instrumenty Finansowe, oraz prowadzić

² Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest spełnieniem wymogu określonego w art. 2 ust. 1, pkt 2, lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.)

do osiągnięcia wskaźników przyjętych dla Funduszu Funduszy i wskazanych Priorytetów Inwestycyjnych.

Każdy Pośrednik Finansowy spełni co najmniej następujące wymogi określone w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014 Komisji (UE):

- posiada uprawnienia do wykonywania odpowiednich zadań wdrożeniowych na mocy przepisów unijnych i krajowych,
- wykaże trwałość ekonomiczną i wykonalność finansową,
- posiada zdolność do wdrażania Instrumentów Finansowych, w tym strukturę organizacyjną i ramy zarządzania zapewniające niezbędną wiarygodność dla Instytucji Zarządzającej RPO WP na lata 2014-2020,
- posiada sprawny i skuteczny system kontroli wewnętrznej,
- użytkuje system księgowy zapewniający rzetelne, kompletne i wiarygodne informacje w odpowiednim czasie,
- wyraża zgodę na poddanie się audytowi przeprowadzonemu przez instytucje audytowe państwa członkowskiego, Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego
- zobowiązuje się do poddania się kontroli i audytowi prowadzonemu przez Menadżera Funduszu Funduszy, Instytucję Zarządzającą, krajowe instytucje kontrolne i audytowe, Komisję Europejską oraz Europejski Trybunał Obrachunkowy oraz realizacji zaleceń pokontrolnych.

Przy wyborze podmiotów mających pełnić rolę Pośredników Finansowych, będzie uwzględniany, m.in. charakter Instrumentów Finansowych, które mają być wdrażane, doświadczenie tego podmiotu we wdrażaniu podobnych instrumentów finansowych, wiedzę i doświadczenie proponowanych członków zespołu Pośrednika Finansowego oraz zdolność operacyjną i finansową tego podmiotu.

Ponadto, wybór będzie dokonywany z uwzględnieniem co najmniej kryteriów, o których mowa w art. 7 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014, tj. Pośrednicy Finansowi będą posiadać:

- solidną i wiarygodną metodykę w celu identyfikacji i oceny Ostatecznych Odbiorców;
- mieszczący się w ramach limitu (określonego w przepisach) poziom kosztów zarządzania i opłat za wdrażanie Instrumentu Finansowego oraz metodykę ich obliczenia (opartą na wynikach);
- zasady i warunki stosowane odnośnie wsparcia na rzecz Ostatecznych Odbiorców, w tym politykę cenową;
- zdolność pozyskania środków na inwestycje na rzecz Ostatecznych Odbiorców, obok wkładów z programu;
- zdolność wykazania dodatkowej działalności w porównaniu z obecną działalnością;
- strategię zapewniającą zgodność interesów oraz zmniejszenie możliwego konfliktu interesu w przypadkach kiedy przeznaczać będą własne środki finansowe na Instrument Finansowy lub dzielić się ryzykiem.

Pośrednik Finansowy dzięki swojemu profesjonalnemu doświadczeniu będzie w stanie dotrzeć do grup Odbiorców Ostatecznych, wymagających wsparcia oferując odpowiednie Instrumenty Finansowe. System dystrybucji zostanie tak zaprojektowany, aby zapewnić komplementarność różnych źródeł

wsparcia będących w dyspozycji województwa podkarpackiego, a także, aby możliwe było osiągnięcie efektu synergii.

Sposób zarządzania:

- organizacja przez Menadżera przetargów zgodnych z Prawem Zamówień Publicznych na wybór Pośredników Finansowych dla podmiotów finansowych udzielających pożyczek na rzecz Ostatecznych Odbiorców;
- organizacja postępowań na wybór Pośredników Finansowych w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, tj. z wyłączeniem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej: „ustawa Pzp”);
- w celu dotarcia do docelowej grupy Ostatecznych Odbiorców Menadżer zakłada wykorzystanie bazy klientów Pośredników Finansowych oraz ich kanałów dystrybucji;
- Menadżer zobowiązuje się, że Umowy operacyjne podpisywane z Pośrednikami Finansowymi będą zawierać stosowne postanowienia, które zagwarantują właściwą politykę wyjścia z Instrumentu Finansowego, m.in. zapisy dotyczące zobowiązań Stron Umowy Operacyjnej, zasady rozstrzygania sporów, termin obowiązywania, zasady monitoringu, warunki rozwiązania Umowy (w tym także warunki wcześniejszego rozwiązania Umowy), zapisy określające przypadki wystąpienia niezgodności z prawem, jak też przypadki wystąpienia nieważności Umowy Operacyjnej oraz naruszeń warunków Umowy;
- przyjęcie w dokumentacji dotyczącej wyboru Pośredników Finansowych kryteriów jakościowych dotyczących wsparcia Ostatecznych Odbiorców (np. długość okresu budowy portfela, zasięg terytorialny sieci dystrybucji, udział Pośrednika Finansowego w finansowaniu Ostatecznego Odbiorcy);
- przyjęcie założenia, że do procesu wyboru Pośredników Finansowych przystąpi kilka podmiotów z grupy funduszy pożyczkowych (zgodnie z analizą przeprowadzoną odnośnie ilości i wielkości funduszy pożyczkowych działających w regionie województwa podkarpackiego Menadżer zakłada podpisanie Umów Operacyjnych, w zależności od puli środków dostępnych w przetargu);
- dla instrumentów dłużnych Menadżer zakłada, że Umowy operacyjne będą zawierane na okres trwania Projektu;
- dla modelu Strategii Inwestycyjnej opisanej w niniejszym dokumencie zakłada się min. 1-krotne uruchamianie środków na ww. Instrumenty Finansowe.

Z zastrzeżeniem spełnienia powyższych wymogów, potencjalnie funkcja Pośredników Finansowych, w szczególności może zostać powierzona następującym rodzajom podmiotów:

- funduszom pożyczkowym;
- bankom, w tym bankom spółdzielczym.

Wyżej wymienione instytucje w sposób najbardziej efektywny są w stanie dotrzeć do potencjalnych Ostatecznych Odbiorców i zrealizować założenia niniejszej Strategii Inwestycyjnej. Nie wyklucza się

zaangażowania niewymienionych wyżej innych instytucji, zgodnych z zapisami SzOOP RPO WP 2014-2020.

VI. Koncepcja, cele i parametry Instrumentów Finansowych

W niniejszej części Strategii Inwestycyjnej ujęto podstawowe informacje i założenia wynikające z treści RPO WP 2014-2020, dotyczące interwencji, które realizowane będą za pomocą Instrumentów Finansowych w Priorytecie Inwestycyjnym 3c oraz 8iii.

Ponadto, opierając się na treści Analizy ex-ante Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020 wraz z jej aktualizacją z dnia 11 grudnia 2017 r. oraz *zmienionym w dniu 23.10.2018r.* RPO WP 2014-2020, przedstawiono zasady wdrażania oraz parametry wsparcia z Instrumentów Finansowych.

A. PRIORYTET INWESTYCYJNY 3c – alokacja EFRR 277 497 588 EUR, w tym Instrumenty Finansowe 100,748 mln EUR (w tym środki przeznaczone na produkt płynnościowy) (Oś Priorytetowa I. Konkurencyjna i Innowacyjna Gospodarka, Działanie 1.4 Wsparcie MŚP, Poddziałanie 1.4.2 Instrumenty Finansowe)

1. Cel i zakres interwencji

RPO WP 2014-2020 wskazuje, iż w województwie podkarpackim głównymi barierami rozwoju przedsiębiorstw sektora MŚP jest brak kapitału własnego, problemy z uzyskaniem zewnętrznego finansowania, niskie nakłady inwestycyjne, ograniczony dostęp do innowacji, wysoko zamortyzowany majątek trwały przy braku środków na modernizację techniczną. Utrudnieniem jest także ograniczona, co do jakości i zakresu, podaż usług instytucji otoczenia biznesu, a przede wszystkim finansowe bariery w korzystaniu z nich.

W ramach 3c przewiduje się wsparcie rozwoju przedsiębiorstw z sektora MŚP, w tym w szczególności MŚP znajdujących się na początkowych etapach rozwoju lub realizujące innowacyjne przedsięwzięcia, które poprzez dostęp do finansowania będą realizować inwestycje prowadzące do wzrostu ich konkurencyjności i innowacyjności.

Uzasadnienia dla podjęcia interwencji w tym obszarze dostarczają następujące przesłanki:

- malejące wskaźniki innowacyjności podkarpackich przedsiębiorstw;
- bariery w dostępie do finansowania w opinii przedsiębiorstw;
- możliwości stymulowania rozwoju gospodarczego regionu poprzez instrumenty finansowe.

Kluczowe wnioski z Analizy ex-ante oraz Aktualizacji Oceny ex ante z dnia 11 grudnia 2017 r.

Kluczowe wyniki badań ilościowych podkarpackich MŚP, które przeprowadzono w związku z Aktualizacją Oceny ex-ante Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020:

Badanie przeprowadzono na przełomie października i listopada 2017 r. na reprezentatywnej grupie 481 przedsiębiorstw z terenu województwa podkarpackiego:

- badanie pokazało, że w ostatnich 12 miesiącach, inwestycje przeprowadziło 25% samozatrudnionych, 51% firm pozostałych mikroprzedsiębiorstw, 71% firm małych i 82% średnich. Około 23% spośród wszystkich przedsiębiorstw zrezygnowało w ostatnich 12 miesiącach z inwestycji z powodu niedostępności kredytu, pożyczki lub leasingu. Przy czym w przypadku samozatrudnionych odsetek ten wyniósł aż 61%, natomiast w pozostałych kategoriach nie przekraczał 15%;
- zdecydowana większość przedsiębiorców deklarujących niezrealizowane inwestycje z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego, nie ubiegała się w ostatnich 12 miesiącach o jego uzyskanie;
- głównym powodem nieubiegania się o finansowanie zewnętrzne firm deklarujących niezrealizowane inwestycje były zbyt wysokie koszty kredytu/pożyczki/leasingu (oprocentowanie, prowizja), brak wystarczających zabezpieczeń i brak możliwości wniesienia wymaganego wkładu własnego. Z kolei główną przyczyną odmowy przyznania finansowania zewnętrznego był brak wystarczających zabezpieczeń (53%), niska zdolność kredytowa (11%), krótki czas prowadzenia działalności (5%). ¼ firm zrezygnowała z przedstawionej oferty kredytu, pożyczki, lub leasingu powodu niekorzystnych warunków, w tym wysokiego oprocentowania;
- najwięcej firm rezygnujących z inwestycji z powodu braku dostępu do finansowania zewnętrznego chciało zainwestować w zakup lub modernizację pojazdów (47%), maszyn i urządzeń (38%) oraz nieruchomości (25%). Wyraźnie mniejszy był odsetek firm, których niezrealizowane inwestycje dotyczyły bardziej innowacyjnych przedsięwzięć. W ciągu najbliższych 12 miesięcy firmy planują pozyskać finansowanie zewnętrzne przede wszystkim na zakup lub modernizację maszyn, urządzeń i pojazdów, a także na inwestycje związane z zakupem, budową lub modernizacją nieruchomości;
- najczęstszą formą finansowania zewnętrznego o którą ubiegały się MŚP w województwie podkarpackim były kredyty lub pożyczka;
- szacowana średnia luka deklарowanych, niezrealizowanych inwestycji dla firmy 1-osobowej (samozatrudnieni) wynosi 119 tys. zł, mikroprzedsiębiorstwa – 288 tys. zł, małego przedsiębiorcy 1 278 tys. zł, średniego przedsiębiorstwa – 2 716 tys. zł. Szacowana średnia luka nieprzyznanego finansowania zewnętrznego dla firmy 1-osobowej (samozatrudnieni) wynosi 130 tys. zł, mikroprzedsiębiorstwa – 106 tys. zł, małego przedsiębiorstwa – 1 105 tys. zł, średniego przedsiębiorstwa – 625 tys. zł;
- problem braku dostępu do finansowania zewnętrznego jest generalnie większy na wsi niż w mieście. Ok 15% firm zlokalizowanych na wsi spotkało się z odmową przyznania kredytu, pożyczki lub leasingu, natomiast w przypadku firm zarejestrowanych w miastach analogicznie odsetek wyniósł jedynie 7%. Jeśli chodzi o liczbę firm, to za większość luki odpowiadają firmy zlokalizowane na wsi, mimo, że generalnie więcej firm w województwie podkarpackim zarejestrowanych jest w miastach (57% firm);
- wartościowo, za większą część luki nieprzyznanego finansowania zewnętrznego odpowiadają firmy zlokalizowane w miastach, ale wynika to z wyższej wartości średniego niezyskanego finansowania zewnętrznego;

- Spośród firm, które ubiegały się o zdobycie finansowania zewnętrznego, ok. 36% starało się o uzyskanie gwarancji lub poręczeń, przy czym jedynie dla ok. 12% stanowiło trudność ich zdobycie.

Rekomendacje:

- zarekomendowano wykorzystanie instrumentów finansowych w ramach niniejszego priorytetu inwestycyjnego (instrumenty finansowe szczególnie dobrze adresują problem luki finansowej dotyczący przedsiębiorstwa mikro i małe. Forma zwrotna rodzi też mniejsze, w porównaniu z dotacją, ryzyko powodowania zniekształceń rynkowych, co wynika z faktu, iż przedsiębiorstwo korzystające z pożyczki otrzymuje ją na warunkach zbliżonych do rynkowych);
- instrumenty finansowe powinny być dostępne dla przedsiębiorstw z sektora MŚP z uwagi na fakt, iż przedsiębiorstwa z każdej klasy wielkości są w mniejszym lub większym stopniu dotknięte zjawiskiem luki finansowej, rekomendowany model wdrażania instrumentów finansowych zakłada uczestnictwo w programie pożyczkowym Pośredników Finansowych;
- w Analizie ex-ante wyodrębniono trzy kategorie instrumentów finansowych, które powinny zostać zastosowane dla realizacji różnych typów projektów:
 - pożyczki standardowej (dla projektów ukierunkowanych ogólnie na wsparcie rozwoju przedsiębiorstwa z pewnymi preferencjami dla mikro i małych firm w celu wywołania efektu zachęty),
 - pożyczki innowacyjnej (dla projektów umożliwiających dokonanie „skoku technologicznego” przez Ostatecznych Odbiorców),
 - poręczenia (dla realizacji projektów przez firmy nie posiadające odpowiedniego zabezpieczenia na spłatę zobowiązania);
- w związku z Aktualizacją Oceny ex-ante Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020, zalecono dokonanie pewnych zmian w charakterystykach wyżej wymienionych instrumentów finansowych opisanych w Analizie ex-ante, w celu lepszego zaadresowania potrzeb ostatecznych odbiorców oraz minimalizacji luki finansowej:
 - rekomendacja nr 1: zwiększenie maksymalnej wartości pożyczki standardowej do kwoty 300 tys. złotych (w razie problemów wdrożeniowych lub innych istotnych powodów nawet do 500 tys. złotych), z jednoczesnym zwiększeniem dopuszczalnej szkodowości do 15%,
 - rekomendacja nr 2: rezygnacja z dotychczasowej koncepcji instrumentu pożyczki innowacyjnej, przy jednoczesnym stworzeniu możliwości udzielania pożyczek na zakup nowych środków trwałych o wartości do 400-600 tys. złotych w ramach instrumentu pożyczki standardowej lub zmodyfikowanej pożyczki innowacyjnej,
 - rekomendacja nr 3: uruchomienie nowego instrumentu – mikropożyczka dla terenów wiejskich lub włączenie jej do instrumentu pożyczki standardowej,
 - rekomendacja nr 4: chwilowe opóźnienie lub nawet rezygnacja z uruchamiania instrumentów poręczeniowych w ramach RPO WP 2014-2020;
- możliwości zastosowania instrumentów o charakterze kapitałowym są mocno ograniczone niewielką podażą projektów nadających się do komercjalizacji przy wykorzystaniu wsparcia finansowego pozyskanego od inwestorów kapitałowych, na co wskazują dotychczasowe

doświadczenia instytucji realizujących wejścia kapitałowe w nowopowstające spółki w okresie programowania 2007-2013. Interwencja z poziomu regionalnego obarczona byłaby dużym ryzykiem nie osiągnięcia takiego poziomu zaangażowania środków kapitałowych pochodzących z funduszy podwyższonego ryzyka, który uzasadniałby utrzymywanie kosztownej struktury zarządzania dystrybucją tych środków. Należy ponadto pamiętać, iż wejście kapitałowe jest instrumentem mającym zastosowanie przede wszystkim we wsparciu wysoce innowacyjnych, ryzykownych projektów o potencjalnie wysokiej stopie zwrotu z inwestycji, a więc projektów stanowiących przedmiot interwencji w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c.

Wnioski z aktualizacji Analizy ex-ante Instrumentów Finansowych, potwierdzają brak zasadności wspierania instrumentów kapitałowych ze środków RPO WP 2014-2020 w perspektywie kilku najbliższych lat. Wspieranie instrumentów kapitałowych w ramach RPO WP 2014-2020 nie jest rekomendowane również z uwagi na znaczące środki wsparcia inwestycji kapitałowych asygnowane ze szczebla krajowego, przede wszystkim w ramach POIR 2014-2020;

- dla zwiększenia atrakcyjności proponowanych instrumentów finansowych należy zastosować:
 - wydłużony okres ich spłaty;
 - długi okres karencji w spłacie rat kapitałowych;
 - wartość pożyczki zróżnicowana w zależności od jej celu (wyższa kwota pożyczki dla inwestycji związanych z zakupem nowych środków trwałych) premiowanie rozwiązań innowacyjnych.

Jak wspomniano w części III. niniejszej Strategii - stan epidemiczny, który w marcu 2020 r. wstrząsnął światową jak i krajową gospodarką również w skali mikro, małych i średnich przedsiębiorstw wymagał wprowadzenia takich IF, które odpowiadałyby zupełnie nowym potrzebom rynkowym. Wiązało się to z koniecznością wprowadzenia m.in. dodatkowych ulg dla MŚP w spłatach zobowiązań (poprzez m.in. wprowadzenie dodatkowych karencji w spłatach kapitału i odsetek, wydłużenie okresu kredytowania w formie tzw. wakacji kredytowych oraz przeprofilowanie dostępnych produktów dla szerszego umożliwienia finansowania kapitału obrotowego), a także uruchomienia dodatkowego produktu płynnościowego.

Dla zabezpieczenia dostępności i płynnej dystrybucji IF na rynku, dokonano także zmian mających na celu ułatwienia w funkcjonowaniu PF, którzy również znaleźli się w trudnej sytuacji, ich sytuacja płynnościowa została również poważnie zachwiana, a popyt na oferowany przez nich kapitał inwestycyjny, załamał się. Zmiany te polegały m.in. na wydłużeniu okresów budowy portfeli czy podniesieniu poziomu ich szkodowości.

2. Założenia i parametry wsparcia z Instrumentów Finansowych

Cel szczegółowy:	Wsparcie rozwoju nowopowstałych i istniejących przedsiębiorstw z sektora MŚP, które poprzez dostęp do finansowania zwrotnego będą realizować inwestycje prowadzące do wzrostu ich konkurencyjności i innowacyjności oraz wsparcie przedsiębiorców z sektora MŚP, które napotkały trudności lub znalazły się w trudnej sytuacji z powodu epidemii COVID-19.
Typy projektów:	Dokapitalizowanie podmiotów spełniających kryteria wymienione w Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) nr 480/2014 w celu inwestowania w MŚP, w tym w szczególności w MŚP znajdujących się na początkowych etapach rozwoju ze szczególnym uwzględnieniem przedsięwzięć innowacyjnych, a także wsparcie MŚP dotkniętych skutkami COVID-19 również w zakresie finansowanie kapitału obrotowego.
Odbiorcy wsparcia:	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
Poziom szkodowości:	Maksymalny dopuszczalny poziom szkodowości poszczególnych instrumentów finansowych, rozumiany jako utrata kapitału (relacja wartości kapitału pożyczek straconych do wartości kapitału pożyczek udzielonych ogółem), określa się na poziomie wynoszącym nie więcej niż 25%.
Zakładana alokacja EFRR (mln):	100,748 mln EUR (w tym środki przeznaczone na produkt płynnościowy)
Uzasadnienie:	Występowanie luki finansowej oraz malejące wskaźniki innowacyjności podkarpackich przedsiębiorstw, a także konieczność zabezpieczenia płynności podkarpackich przedsiębiorstw dotkniętych skutkami epidemii COVID-19
<u>INSTRUMENTY DŁUŻNE</u>	
POŻYCZKA STANDARDOWA - INNOWACYJNA	
Rodzaje projektów:	Finansowanie projektów ukierunkowanych ogólnie na wsparcie rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw na terenie województwa podkarpackiego, a także finansowanie kapitału obrotowego dla mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w razie konieczności jako środek tymczasowy w celu zapewnienia skutecznej reakcji na kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego wywołany epidemią COVID-19.
Rozróżnia się dwa następujące komponenty Pożyczki Standardowej - Innowacyjnej:	
Komponent standardowy	- z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych realizowanych przez MŚP;

- do dnia 30 czerwca 2021 r. lub innego terminu wskazanego w odpowiednich regulacjach, Ostateczny Odbiorca może ubiegać się o pożyczkę z przeznaczeniem na finansowanie kapitału obrotowego w tym również kosztów bieżących związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, jeżeli jest w stanie wiarygodnie uzasadnić, że sytuacja społeczno-gospodarcza związana z epidemią COVID-19 w kraju lub na świecie, spowodowała pogorszenie jego sytuacji finansowej, a finansowany kapitał obrotowy wpłynie na poprawę sytuacji firmy na rynku

Komponent innowacyjny - z przeznaczeniem na wsparcie przedsięwzięć rozwojowych realizowanych przez MŚP w zakresie zakupu wyłącznie nowych środków trwałych wykorzystywanych w działalności gospodarczej przedsiębiorstwa.

Maksymalna wartość pożyczki:

Komponent standardowy

do 500 tys. zł

Komponent innowacyjny

do 1 mln zł

Karencja:

Do 6 miesięcy od dnia uruchomienia pożyczki albo 3-miesięczna w każdym 12-miesięcznym okresie spłaty pożyczki, przy czym karencja nie wydłuża okresu spłaty jednostkowej pożyczki.

Dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19 dopuszcza się możliwość udzielenia dodatkowej karencji lub „wakacji kredytowych”. Maksymalny okres finansowania może zostać odpowiednio wydłużony o okres dodatkowej karencji lub okres „wakacji kredytowych”. Zastosowanie dodatkowej karencji bądź wakacji kredytowych przeznaczonych dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19 może trwać do 30 czerwca 2021 r. lub do innego terminu dopuszczonego w odpowiednich regulacjach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Stosowne decyzje podejmuje PF w odniesieniu do każdego jednostkowego wsparcia.

Okres spłaty:

Komponent standardowy

Do 96 miesięcy.

Komponent innowacyjny

Do 120 miesięcy

Oprocentowanie: - Na warunkach korzystniejszych niż rynkowe zgodnie z zasadami udzielania pomocy de minimis.

Oprocentowanie określone w dniu udzielenia pożyczki na poziomie jednej czwartej stopy bazowej, wyznaczonej zgodnie z Komunikatem w sprawie zmiany metody ustalania stóp referencyjnych i dyskontowych nr 2008/C 14/02, jednak nie większej niż w wysokości 3 % w skali roku.

lub

- Na warunkach rynkowych

Wydatki obrotowe:

Komponent standardowy Możliwość sfinansowania kapitału obrotowego do wysokości 50% wartości pożyczki.

Dla przedsiębiorców dotkniętych skutkami COVID-19, w ramach komponentu standardowego dopuszczalne jest finansowanie kapitału obrotowego do wysokości 100% wartość pożyczki, w tym również kosztów bieżących związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej z wyłączeniem spłat zobowiązań publiczno-prawnych Ostatecznego Odbiorcy oraz refinansowaniem jakichkolwiek pożyczek, kredytów lub rat leasingowych.

Komponent innowacyjny Brak możliwości sfinansowania kapitału obrotowego w ramach komponentu innowacyjnego

POŻYCZKA PŁYNNOŚCIOWA

Rodzaje projektów: Wsparcie przedsięwzięć realizowanych przez MŚP na terenie województwa podkarpackiego w celu zapewnienia finansowania płynnościowego w związku z negatywnymi konsekwencjami spowodowanymi epidemią COVID-19.

Maksymalna wartość pożyczki: do 600 tys. zł

Karencja:

Do 6 miesięcy od dnia uruchomienia pożyczki, przy czym karencja wydłuża okres spłaty pożyczki. Dopuszcza się możliwość udzielenia dodatkowej karencji. Maksymalny okres finansowania może zostać odpowiednio wydłużony o okres dodatkowej karencji. Zastosowanie dodatkowej karencji może trwać do 30 czerwca 2021 r. lub do innego terminu dopuszczonego w odpowiednich regulacjach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Stosowne decyzje podejmuje PF w odniesieniu do każdego jednostkowego wsparcia.

Wakacje kredytowe: Raz do roku na 2 miesiące, w pierwszym i drugim roku okresu spłaty pożyczki, Pośrednik Finansowy może udzielić Ostatecznemu Odbiorcy wakacji kredytowych w spłacie rat kapitałowo-odsetkowych, przy czym okres wakacji wydłuża okres spłaty pożyczki. Dopuszcza się możliwość udzielenia dodatkowych „wakacji kredytowych”. Maksymalny okres finansowania może zostać odpowiednio wydłużony o okres dodatkowych „wakacji kredytowych”. Zastosowanie dodatkowych wakacji kredytowych przeznaczonych dla przedsiębiorców może trwać do 30 czerwca 2021 r. lub do innego terminu dopuszczonego w odpowiednich regulacjach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Stosowne decyzje podejmuje PF w odniesieniu do każdego jednostkowego wsparcia.

Okres spłaty: 72 miesiące

Oprocentowanie: Na warunkach korzystniejszych niż rynkowe zgodnie z zasadami udzielania pomocy de minimis lub na warunkach rynkowych lub zgodnie z Tymczasowymi ramami środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Komunikat KE z 19 marca 2020 C(2020) 1863 z późn zm.).

Wydatki obrotowe: W ramach instrumentu finansowane będą wydatki związane z utrzymaniem bieżącej działalności firmy i zapewnieniem jej płynności finansowej Środki z pożyczki mogą zostać przeznaczone na wydatki bieżące lub obrotowe w tym np.:

- wynagrodzenia pracowników (w tym także składowe należne ZUS, US),
- zobowiązania publiczno-prawne Ostatecznego Odbiorcy²,
- spłatę zobowiązań handlowych, pokrycie kosztów użytkowania infrastruktury itp.,
- zatowarowanie, półprodukty itp.,
- wydatki niezbędne do zapewnienia ciągłości działania Odbiorcy i nieopłacone na dzień 1 lutego 2020 r.

Środki z pożyczki nie mogą być przeznaczone na refinansowanie jakichkolwiek pożyczek, kredytów lub rat leasingowych.

² Zobowiązania publiczno-prawne nie mogą być finansowane ze środków pożyczki w przypadku udzielenia pożyczki na warunkach pomocy de minimis.

Z uwagi na wnioski i rekomendacje zawarte w Raporcie końcowym z Aktualizacji Oceny ex ante Instrumentów Finansowych w ramach RPO WP 2014-2020 z dnia 11 grudnia 2017 r., przyjmuje się rezygnację z uruchamiania Instrumentów Poręczeniowych w ramach RPO WP 2014-2020.

Warunki na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane:

- wybranie poziomu oprocentowania pożyczek powinno być indywidualną decyzją podmiotu zarządzającego instrumentem finansowym uzależnioną od wielu złożonych czynników, m.in. rodzaju inwestycji, czy typu odbiorcy ostatecznego uzależnienie liczby i rodzajów zabezpieczeń od wysokości udzielanej pożyczki. Wybranie sposobu zabezpieczenia pożyczek powinno być indywidualną decyzją podmiotu zarządzającego instrumentem finansowym uzależnioną od wielu złożonych czynników, m.in. rodzaju inwestycji, typu beneficjenta ostatecznego, kondycji finansowej, itp.
- grupa docelowa: Instrumenty finansowe powinny być dostępne dla przedsiębiorstw z sektora MŚP, w tym w szczególności MŚP znajdujących się na początkowych etapach rozwoju lub realizujące innowacyjne przedsięwzięcia, z uwagi na fakt, iż przedsiębiorstwa z każdej klasy wielkości są w mniejszym lub większym stopniu dotknięte zjawiskiem luki finansowej. Brak ograniczania dostępu do tego instrumentu dla żadnej z grup docelowych objętych Priorytetem Inwestycyjnym,
- utrzymanie na możliwie niskim poziomie całkowitego kosztu pożyczki dla przedsiębiorcy.
- pożyczki o preferencyjnej wysokości oprocentowania będą stanowić pomoc de minimis. Przewiduje się, że ze względu na niewielkie kwoty pożyczek, jedynie niewielki odsetek przedsiębiorców korzystających z pożyczek może przekroczyć progową wartość pomocy określoną na poziomie 200 tys. euro w ciągu 3 lat. Tacy przedsiębiorcy będą mieli możliwość skorzystania z pożyczek na warunkach rynkowych.
- Dla przedsiębiorstw dotkniętych skutkami epidemii COVID-19 dopuszcza się stosowanie programu pomocowego opracowanego na podstawie art. 107(3)(b) TFUE lub zgodnie z Tymczasowymi ramami środków pomocy państwa w celu wsparcia gospodarki w kontekście trwającej epidemii COVID-19 (Komunikat KE z 19 marca 2020 C(2020) 1863 z późn zm.).

Biorąc pod uwagę szeroki zakres występowania luki finansowej, i w szczególności to, że jest ona zjawiskiem trwałym, niemożliwym do jednorazowego rozwiązania, efektywne jej adresowanie powinno odbywać się przede wszystkim z wykorzystaniem Instrumentów Finansowych, przy akceptacji wyższego niż rynek ryzyka i minimalizowaniu konkurencji z finansowym sektorem prywatnym – co będzie sprzyjać także poprawnemu alokowaniu wsparcia.

Działalność inwestycyjna przedsiębiorstw, w szczególności w obszarach, gdzie nie występuje ponadprzeciętne ryzyko biznesowe, może być z powodzeniem wspierana z wykorzystaniem Instrumentów Finansowych – w związku z tym taki kształt planowanej interwencji w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c daje szeroki wachlarz możliwości zastosowania Instrumentów Finansowych.

B. PRIORYTET INWESTYCYJNY 8iii – alokacja EFS 50,229 mln EUR, w tym Instrumenty Finansowe 3,054 mln EUR (Oś Priorytetowa VII. Regionalny Rynek Pracy, Działanie 7.3 Wsparcie Rozwoju Przedsiębiorczości)

1. Cel i zakres interwencji

Z przeglądu efektywności poszczególnych polityk rynku pracy wynika, że wsparcie samozatrudnienia wykorzystujące zarówno wsparcie finansowe dotacyjne i zwrotne, jak i doradztwo, mentoring, szkolenia etc. – jest często bardziej efektywnym (długoterminowo) narzędziem polityk rynku pracy, niż tradycyjne działania np. szkolenia i subsydiowane zatrudnienie. Programy wspomagające przedsiębiorczość mogą mieć znaczący wpływ na ograniczenie bezrobocia wśród wspartej grupy.

Zapewnienie pomocy na stworzenie działalności gospodarczej będzie w większej mierze sposobem integracji z rynkiem pracy i zwiększeniem zatrudnienia, a nie rozwoju przedsiębiorczości. W odniesieniu do osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej najczęściej stosowaną formą finansowania jest wsparcie bezzwrotne. Z kolei wsparcie założenia własnej firmy przez najlepiej rokujących nowych przedsiębiorców, w szczególności osoby młode (w tym absolwenci szkół wyższych), obok wpływu na rynek pracy może być traktowane, jako narzędzie rozwoju przedsiębiorczości. Przy tym podejściu nacisk położony jest na maksymalizację efektywności i skuteczności interwencji, co oznacza koncentrację na osobach mających największe szanse na odniesienie sukcesu, branżach konkurencyjnych i innowacyjnych, z dużymi barierami wejścia. W tym przypadku uzasadnienie mają zwrotne instrumenty wsparcia. Zastosowanie instrumentów finansowych w Priorytecie Inwestycyjnym 8iii jest uzasadnione niesprawnością rynku i potrzebami deklarowanymi przez osoby pragnące rozpocząć działalność gospodarczą. Liczba bezrobotnych należących do tej kategorii waha się w ostatnich kilku latach od 3 tys. do 6 tys.

Kluczowe wnioski z ewaluacji:

- zastosowanie Instrumentów Finansowych w PI 8iii jest uzasadnione niesprawnością rynku w odniesieniu do dostępu do finansowania bankowego oraz potrzebami deklarowanymi przez osoby pragnące rozpocząć działalność gospodarczą,
- w RPO WP 2014-2020 zaplanowano instrumenty zwrotne - Oś priorytetowa VII – Regionalny rynek pracy, w priorytecie inwestycyjnym 8iii Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw (celem szczegółowym PI 8iii jest: Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw), aby zapewnić dostęp do zewnętrznych źródeł finansowania w formie zwrotnej lub bezzwrotnej osobom planującym rozpoczęcie prowadzenia działalności gospodarczej. W ten sposób „zlikwidowana zostanie główna bariera rozwoju nowopowstających podmiotów, jaką jest brak dostępu do „taniach” źródeł finansowania”,
- przewiduje się wykorzystanie szeregu instrumentów, zarówno zwrotnych jak i bezzwrotnych,
- rekomendowane wsparcie za pomocą tego samego instrumentu zwrotnego – funduszu pożyczkowego dla osób fizycznych zamierzających rozpocząć własną działalność gospodarczą,
- zaproponowano model wdrażania na podstawie doświadczeń Działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – dotacja dla pośredników finansowych na utworzenie kapitału funduszu pożyczkowego, którzy na podstawie złożonego wniosku zostali zobowiązani

do udzielenia określonej liczby i wartości wsparcia w określonym czasie. W badaniu zrealizowanym w województwie podkarpackim przyjęto założenie, że charakterystyki działalności pożyczkowej funduszy pożyczkowych skierowanej do firm mikro odzwierciedlają w sposób satysfakcjonujący zgłaszane zapotrzebowanie na finansowanie podmiotów, podejmujących działalność gospodarczą. Wartość średnia pożyczek udzielonych przez fundusze pożyczkowe wsparte w ramach RPO WP, wynosiła **34 tys. zł**. W badaniu ostatecznych odbiorców pożyczek w działaniu 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie podkarpackim 3/4 pożyczkobiorców sięgnęło po prawie maksymalną kwotę - od 40 do 50 tys. zł. Średnia wartość pożyczki na próbie 35 pożyczkobiorców wyniosła 39 tys. zł,

- wsparcie zwrotne będzie udzielane za pośrednictwem instytucji finansowych (fundusze pożyczkowe, banki i inne instytucje finansowe - w rozumieniu ustawy Prawo Bankowe z dnia 29 sierpnia 1997 r. oraz banki spółdzielcze – w rozumieniu ustawy z dnia 7 grudnia 2000r. o funkcjonowaniu banków spółdzielczych),
- w przypadku pożyczek grupami docelowymi, które najprawdopodobniej będą miały potencjał do skorzystania ze wsparcia będą osoby mające szanse na odniesienie sukcesu, zakładające firmę w branżach konkurencyjnych, z dużymi barierami wejścia,
- wsparcie zwrotne beneficjentów PI 8iii powinno być przyznawane na warunkach preferencyjnych, bowiem nie są oni w stanie skorzystać z oferty rynkowej.

2. Założenia i parametry wsparcia z Instrumentów Finansowych

Cel szczegółowy:	zwiększenie liczby nowoutworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw
Typy projektów:	Zwrotne wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej: - pożyczki na uruchamianie działalności gospodarczej w maksymalnej wysokości do 100 000 PLN ³ na osobę przyznawane na warunkach preferencyjnych
Odbiorcy wsparcia:	osoby fizyczne
Karencja:	do 12 miesięcy od dnia uruchomienia pożyczki, przy czym karencja nie wydłuża okresu spłaty jednostkowej pożyczki. Dla przedsiębiorców (pożyczkobiorców) dotkniętych skutkami COVID-19 dopuszcza się możliwość udzielenia dodatkowej karencji w spłacie zobowiązań (w zakresie spłaty kapitału i odsetek) lub dodatkowych wakacji kredytowych (gdy pożyczka znajduje się na etapie spłaty), na okres maksymalnie do 30 czerwca 2021 r., z możliwością odpowiedniego wydłużenia okresu finansowania. Stosowne decyzje podejmuje PF w odniesieniu do każdego jednostkowego wsparcia.
Okres spłaty:	do 84 miesięcy
Oprocentowanie:	preferencyjne i zróżnicowane w zależności od wartości pożyczki
Ograniczenia w finansowaniu:	Jeden pożyczkobiorca może otrzymać nie więcej niż jedną jednostkową pożyczkę
Poziom szkodowości:	maksymalny dopuszczalny poziom szkodowości instrumentu finansowego, rozumiany jako utrata kapitału (relacja wartości kapitału pożyczek straconych do wartości kapitału pożyczek udzielonych i wypłaconych ogółem), określa się na poziomie wynoszącym nie więcej niż 25%.
Zakładana alokacja EFS (mln):	3,054 mln EUR
Uzasadnienie:	niesprawność rynku i potrzeby deklarowane przez osoby pragnące rozpocząć działalność gospodarczą

Założenia, dotyczące udzielania pożyczek w ramach Instrumentów Finansowych:

³Kwota została określona na podstawie Aktualizacji oceny ex-ante instrumentów finansowych w ramach RPO WP 2014 – 2020. W procedurze wyboru pośredników finansowych kwota ta może ulec obniżeniu.

- 1) możliwości zastosowania w danym Priorytecie Inwestycyjnym instrumentów finansowych, wsparcie zwrotne przyznawane na warunkach preferencyjnych dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej,
- 2) Warunki, na jakich instrumenty finansowe powinny być oferowane (grupy docelowe, kwota pożyczki, zabezpieczenia, czas na jaki wsparcie jest udzielane, etc.)
- 3) W związku z linią demarkacyjną RPO WP 2014-2020 w Priorytecie Inwestycyjnym 8iii wsparciem mogą być objęte wyłącznie osoby⁴ bezrobotne, bierne zawodowo oraz pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, w tym:
 1. osoby w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj. osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety,
 2. osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych),
 3. rolnicy i członkowie ich rodzin-osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa⁵,
 4. reemigranci,
 5. imigranci.

Limit i ograniczenie w Priorytecie Inwestycyjnym 8iii:

Co najmniej 60% uczestników w projektach realizowanych w PI 8iii muszą stanowić osoby bezrobotne i bierne zawodowo należące do grupy osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat nie mogą stanowić więcej niż 20% ogólnej liczby osób bezrobotnych uczestniczących w projektach realizowanych w PI 8iii.

Osoby odchodzące z rolnictwa będą wspierane pod warunkiem przejścia z systemu KRUS do systemu ZUS.

- 1) Biorąc pod uwagę zmieniający się rynek pracy w woj. podkarpackim oraz inne potencjalne instrumenty wsparcia, proponuje się stosowanie niskiego oprocentowania, na poziomie 0,1% w skali roku, dla środków pochodzących z RPO WP 2014-2020.
- 2) Rekomenduje się ustalenie maksymalnej wartości pożyczki w wysokości na poziomie do 100 000 zł/ osobę.
- 3) Rekomenduje się określenie okresu spłaty na okres 84 miesięcy.

⁴ Definicje grupy docelowej / ostatecznych odbiorców wsparcia zgodne z zapisami aktualnych „Wytucznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020r.”

⁵ Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest spełnieniem wymogu określonego w art. 2 ust. 1, pkt 2, lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2022 r. poz. 690, z późn. zm.)

VII. Harmonogram wdrażania Instrumentów Finansowych

Instrumenty Finansowe będą wdrażane przez Menadżera Funduszu Funduszy zgodnie z harmonogramem przyjętym dla umów o finansowanie lub aneksów zmieniających te umowy w zakresie zapisów zawartych w harmonogramie. Harmonogram zostanie opracowany w terminie do trzech miesięcy po podpisaniu umów o finansowanie. Realizacja harmonogramu ma przyczynić się do efektywnego wdrażania RPO WP 2014-2020 oraz osiągnięcia jego celów, w tym określonych w ramach wykonania dla programu.

Jednocześnie harmonogram będzie uszczegóławiany w Planie Działań przedkładanym, przez Menadżera Funduszu Funduszy, do Instytucji Zarządzającej i Pośredniczącej RPO WP 2014-2020.

Harmonogram obejmuje co najmniej następujące elementy:

- a) termin wszczęcia procedury wyboru Pośredników Finansowych przez Menadżera Funduszu Funduszy,
- b) harmonogram składania przez Menadżera Funduszu Funduszy wniosków o płatność (dla poszczególnych transz wkładów),
- c) ramy czasowe zapewnienia finansowania mającego na celu wniesienie wymaganego wkładu krajowego na poziomie Pośredników Finansowych,
- d) ramy czasowe ponoszenia wydatków kwalifikowalnych, zgodnie z umowami o finansowanie i w ramach odpowiednich transz wkładów,
- e) harmonogram osiągnięcia przez Menadżera Funduszu Funduszy celów i wskaźników w części przypisanej do poszczególnych Instrumentów Finansowych.

Wybór poszczególnych elementów harmonogramu będzie należał do Instytucji Zarządzającej RPO WP 2014-2020/ Instytucji Pośredniczącej RPO WP 2014-2020, która zaproponuje Menadżerowi Funduszu Funduszy odpowiedni harmonogram biorąc pod uwagę, w szczególności charakter Instrumentów Finansowych, specyfikę Priorytetów Inwestycyjnych oraz Ramy Wykonania. Aktualizacja harmonogramu wykonania będzie odbywać się poprzez Roczne Plany Działań.

VIII. Rezultaty wdrażania Instrumentów Finansowych

W ogólnym ujęciu Instrumenty Finansowe RPO WP 2014-2020 uruchomione w poszczególnych Osiach Priorytetowych będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych wyznaczonych dla każdego z Priorytetów, co z kolei będzie przekładać się na osiągnięcie celu głównego RPO WP 2014-2020. Oczekiwane rezultaty wdrażania Instrumentów Finansowych, a także wskaźniki RPO WP 2014-2020, które powinny być osiągnięte przez Pośredników Finansowych, zostały przedstawione poniżej.

Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 zastrzega sobie prawo do konfigurowania oraz dostosowywania wskaźników, w zależności od uwarunkowań i efektów realizacji Strategii Inwestycyjnej, celem najbardziej efektywnego wdrażania Instrumentów Finansowych w województwie podkarpackim.

Wykorzystanie Instrumentów Finansowych w ramach Projektu pozwoli na zwiększenie dostępu do środków na zakładanie działalności gospodarczej przez osoby pozostające bez zatrudnienia oraz dostępu przedsiębiorstw z sektora MŚP województwa podkarpackiego do zewnętrznych źródeł finansowania działalności gospodarczej. Przyczyni się to, m.in. do dalszego zwiększania aktywności inwestycyjnej tej grupy podmiotów oraz wzmacniania pozycji firm w łańcuchu wartości, a także wzrostu ich innowacyjności.

Wartością dodaną inwestowania w sektor MŚP będzie przede wszystkim wdrożenie innowacji w przedsiębiorstwach, postrzeganych jako kluczowy czynnik wpływający na rozwój gospodarki, a także zwiększenie ich popytu na usługi instytucji otoczenia biznesu.

Dodatkowym efektem realizacji Projektu będzie popularyzacja planowania i zarządzania strategicznego wśród przedsiębiorców oraz promocja korzyści, jakie przynosi posiadanie sformułowanej strategii rozwoju przedsiębiorstwa, skutkująca wzrostem produktywności firm oraz trwałym ich rozwojem. Uzyskane to zostanie poprzez zaadresowanie bezpośredniego wsparcia do projektów zwiększających aktywność inwestycyjną MŚP, będących odpowiedzią na zidentyfikowane potrzeby przedsiębiorstw.

Wskaźniki na podstawie RPO WP 2014-2020 dla Instrumentów Finansowych w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 3c

PI	Wskaźniki	Wartość docelowa (2023) ⁶
3c	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (szt.)	1312
	Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (szt.)	1312
	Liczba przedsiębiorstw wspartych za pośrednictwem instrumentów finansowych (szt.)	1312

⁶ Docelowa wartość wskaźnika może ulec zmianie z uwagi na zalecenia badania ewaluacyjnego pn. "Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania", którego przedmiotem jest m.in. weryfikacja wskaźników programowych, w tym dostarczenie wniosków i rekomendacji dotyczących ich ewentualnych modyfikacji.

**Wskaźniki na podstawie RPO WP 2014-2020 dla Instrumentów Finansowych
w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 8iii**

PI	Wskaźniki	Wartość docelowa (2023)
8iii	Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej (szt.)	160
	Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (os.)	122 ⁷
	Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (os.)	31 ⁸
Wskaźnik Specyficzny dla Projektu		Wartość docelowa (2023)
Liczba osób, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie (os.)		153

IX. Wkład krajowy do Instrumentów Finansowych. Płynność finansowa Funduszu Funduszy. Dalsze wykorzystanie środków

1. Wkład krajowy do Instrumentów Finansowych RPO WP 2014-2020.

W związku z realizacją umowy o finansowanie Menadżer Funduszu Funduszy zapewni, że wniesione będzie finansowanie, mające na celu uzyskanie wymaganego wkładu krajowego, oznaczającego krajowy wkład publiczny lub prywatny, o którym mowa w art. 38 ust. 9 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, w wysokości wynikającej z RPO WP 2014-2020. W ramach Projektu wyżej wymieniony

⁷ Docelowa wartość wskaźnika może ulec zmianie z uwagi na zalecenia badania ewaluacyjnego pn. "Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania", którego przedmiotem jest m.in. weryfikacja wskaźników programowych, w tym dostarczenie wniosków i rekomendacji dotyczących ich ewentualnych modyfikacji lub zostanie zweryfikowana na podstawie rzeczywistego zapotrzebowania osób bezrobotnych i pracujących na pożyczkę na założenie działalności gospodarczej.

⁸ Docelowa wartość wskaźnika może ulec zmianie z uwagi na zalecenia badania ewaluacyjnego pn. "Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WP 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania", którego przedmiotem jest m.in. weryfikacja wskaźników programowych, w tym dostarczenie wniosków i rekomendacji dotyczących ich ewentualnych modyfikacji lub zostanie zweryfikowana na podstawie rzeczywistego zapotrzebowania osób bezrobotnych i pracujących na pożyczkę na założenie działalności gospodarczej.

wkład krajowy zostanie wniesiony na poziomie Pośredników Finansowych oraz obejmować będzie wkład z budżetu państwa.

2. Płynność finansowa Funduszu Funduszy – mechanizm przekazywania środków do FF

Ze względu na obowiązek okresowego wnioskowania o płatności ze środków RPO WP 2014-2020 do Instrumentów Finansowych (zgodnie z art. 41 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013), konieczne jest zapewnienie odpowiedniej płynności finansowej w ramach Funduszu Funduszy/Instrumentów Finansowych w celu ciągłego i efektywnego dystrybuowania wsparcia z Instrumentów Finansowych do Ostatecznych Odbiorców.

W związku z powyższym, w przypadku zidentyfikowania ryzyka utraty płynności finansowej Funduszu, Menadżer zastosuje odpowiedni mechanizm finansowania pomostowego w wysokości adekwatnej do możliwości i potrzeb zapewnienia płynności wdrażania Instrumentów Finansowych.

Wkład RPO WP 2014-2020 do Funduszu Funduszy przekazywany będzie w transzach, zgodnie z zasadami określonymi w art. 41 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.

Wkład przekazany do Funduszu Funduszy służyć będzie do pokrycia wydatków kwalifikowalnych, zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu ogólnym nr 1303/2013 oraz Rozporządzeniu delegowanym nr 480/2014, tj. służyć będzie na przekazywanie wsparcia Ostatecznym Odbiorcom oraz na pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem FF oraz IF.

Zarządzanie środkami niewykorzystanymi realizowane będzie przez MFF zgodnie z Polityką Lokowania Wolnych Środków, stanowiącą załącznik do umowy o finansowanie projektu.

Środki niewykorzystane, a także środki zwrócone do IF będą przechowywane w pełnej wysokości na rachunkach bankowych FF, których kapitalizacja przeprowadzana będzie miesięcznie. Środki zwrócone do IF to zasoby zwrócone/ uwolnione z zaangażowania w ramach umów operacyjnych. Obejmują one zwroty kapitału a także wszelkie przychody i inne wpływy wygenerowane przez wsparte inwestycje odbiorców końcowych.

3. Mechanizm zarządzania środkami powracającymi

Ponowne wykorzystanie środków przypisanych do Instrumentów Finansowych do końca okresu realizacji projektu, a także po jego zakończeniu, będzie odbywało się zgodnie z niniejszą Strategią, a także zgodnie z art. 44 oraz art. 45 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 oraz umową o finansowanie, z uwzględnieniem Strategii Rozwoju Województwa, innych dokumentów, strategii lub programów przyjętych lub wskazanych przez Instytucję Zarządzającą RPO WP 2014-2020. Określenie zasad, sposobu i formy ponownego wykorzystania środków po zakończeniu okresu realizacji Projektu, będzie należało do Instytucji Zarządzającej RPO WP 2014-2020.

Przedstawione w niniejszej Strategii Inwestycyjnej Instrumenty Finansowe stanowią jedynie propozycje inwestycyjne, jako najbardziej optymalne z punktu widzenia bieżącej sytuacji społeczno-gospodarczej i mogą one ulec istotnym modyfikacjom w trakcie ich wdrażania.

W ramach zaproponowanego systemu przewiduje się tworzenie różnych wariantów Instrumentów Finansowych, w zależności od profilu Odbiorcy Ostatecznego i przedsięwzięcia oraz wielkości wsparcia.

Postanowienia dotyczące polityki wyjścia z Instrumentów Finansowych będą zawarte w umowie o finansowanie.

X. Wynagradzanie

W okresie realizacji Projektu Menadżer Funduszków Funduszy będzie uprawniony do otrzymywania wynagrodzenia za zarządzanie Funduszem Funduszy, w postaci wypłaty opłat za zarządzanie, które mogą być uznane za wydatki kwalifikowalne zgodnie z zasadami określonymi w Rozporządzeniu ogólnym nr 1303/2013, Rozporządzeniu delegowanym nr 480/2014 oraz na warunkach przewidzianych w umowie o finansowanie.

Maksymalne limity opłat za zarządzanie przysługujących Menadżerowi Funduszu Funduszy, które można zakwalifikować jako wydatki kwalifikowalne, zostały określone w art. 13 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014.

Wynagrodzenie, o którym mowa powyżej, składa się z wynagrodzenia podstawowego oraz wynagrodzenia opartego na wynikach. Przy ustalaniu metodyki obliczania wynagrodzenia będą brane pod uwagę odpowiednie kryteria, o których mowa w art. 12 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014.

Po zakończeniu realizacji Projektu, do końca okresu realizacji umowy o finansowanie, Menadżerowi Funduszu Funduszy będzie przysługiwało wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości określonej w umowie o finansowanie.

Szczegółowe warunki i rozwiązania w zakresie konstrukcji mechanizmu wynagradzania Menadżera Funduszu Funduszy, w tym wynagradzania opartego na wynikach, będą przedstawione w umowie o finansowanie.

XI. Monitoring, sprawozdawczość oraz ewaluacja realizacji Strategii Inwestycyjnej

W celu efektywnego i rzetelnego monitorowania postępu realizacji Projektu oraz niniejszej Strategii Inwestycyjnej wprowadzona zostanie sprawozdawczość realizowana w systemie okresowym. Określone w umowie o finansowanie wymogi sprawozdawcze Menadżera Funduszu Funduszy względem Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej RPO WP 2014-2020 będą determinowały zakres informacji pozyskiwanych przez Menadżera od Pośredników Finansowych. Wspomniane wymogi będą precyzowały formę, zakres oraz częstotliwość przekazywania sprawozdań, a także innych informacji istotnych dla monitorowania realizacji Strategii Inwestycyjnej.

Dopuszcza się, aby informacje dotyczące efektów realizacji Strategii, jak i dodatkowe dane związane z procesami zarządczymi były pozyskane również z przeprowadzanych w trakcie trwania umowy o finansowanie ewaluacji bieżącego stanu wdrażania Instrumentów Finansowych w województwie

podkarpackim. Badania ewaluacyjne (w tym ewaluację on-going) realizować może zarówno IZ RPO WP, jaki i MFF w ścisłym porozumieniu z IZ RPO WP.

Menadżer Funduszu Funduszy w porozumieniu z Instytucją Zarządzającą oraz Instytucją Pośredniczącą RPO WP 2014-2020 będzie dokonywał oceny stanu wdrażania Projektu i Strategii. Efekty takiej oceny wraz z wnioskami i rekomendacjami – jakie zostaną na ich podstawie sformułowane – będą podstawą do ewentualnych zmian założeń Strategii Inwestycyjnej wdrażania Instrumentów Finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.

Menadżer Funduszu Funduszy będzie prowadził monitoring w oparciu o system informatyczny SL2014 oraz Lokalny System Informatyczny, którego administratorem jest Menadżer Funduszu Funduszy. Umożliwi on pozyskiwanie danych, a następnie ich agregację i przetwarzanie w celu bieżącego monitorowania Projektu w ujęciu:

1) jakościowym, poprzez określenie m. in.:

- celów, na które udzielono wsparcia,
- działań gospodarki, w których udzielono wsparcia,
- wielkości, struktury organizacyjnej i formy prawnej MŚP, którym udzielono wsparcia,
- okresu prowadzenia działalności przez MŚP (start-up czy też nie),
- poprawności oraz efektywności działań windykacyjnych,

2) ilościowym, poprzez określenie m. in.:

- ilości udzielonych wsparć,
- wartości udzielonych wsparć,
- regionów udzielonego wsparcia z uwzględnieniem podziału administracyjnego kraju,
- wartości udzielonej pomocy publicznej,
- poziomu szkodowości,
- wielkości zaangażowania na koniec okresu sprawozdawczego, w tym ekspozycji będących w windykacji, biorąc pod uwagę rodzaj produktu oferowanego w ramach Projektu.

Monitoring prowadzony będzie na bieżąco oraz cyklicznie w okresach miesięcznych oraz/lub kwartalnych, a także rocznych. Opracowane i wdrożone zostaną w ramach systemu informatycznego SL 2014 oraz Lokalnego Systemu Informatycznego, którego administratorem jest Menadżer Funduszu Funduszy stosowne formularze, w oparciu o które Pośrednicy Finansowi będą realizowali obowiązki sprawozdawcze. Pozyskane dane będą następnie podstawą analiz prowadzonych przez Wnioskodawcę.

Ponadto w procesie wdrażania IF będą zbierane i analizowane m.in. następujące dane:

- 1) podstawowa charakterystyka odbiorców ostatecznych IF (m.in. wielkość podmiotu, miejsce prowadzenia działalności, czas prowadzenia działalności gospodarczej, branża, przeznaczenie wsparcia);
- 2) zaangażowanie Funduszu Funduszy w podziale na produkty finansowe i jednostkowe wsparcia;

- 3) informacje dotyczące jakości portfela udzielonego finansowania w zakresie opóźnień w spłacie, a także w podziale na umowy wypowiedziane i niewypowiedziane (w przypadku instrumentów poręczeniowych dane będą dotyczyć poręczeń wypłaconych i niewypłaconych);
- 4) informacje dotyczące szkodowości portfeli;
- 5) pozostałe dane pozwalające na monitorowanie Instrumentu Finansowego w odniesieniu do formy finansowania, rodzajów działalności gospodarczej, celu tematycznego, wymiaru terytorialnego oraz zakresu interwencji,
- 6) oraz inne, dodatkowe dane i wskaźniki uzgodnione pomiędzy MFF a IZ RPO WP.

W celu wsparcia Ostatecznego Odbiorcy należałoby uwzględnić następujące warunki, które szczegółowo określone zostaną w dokumentach przygotowywanych przez Menadżera Funduszu Funduszy na dany Instrument Finansowy:

- Instrumenty finansowe powinny być dostępne dla przedsiębiorstw z sektora MŚP oraz dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej. W wyniku przeprowadzonego badania w ramach Aktualizacji Oceny ex ante instrumentów finansowych w ramach RPO WP 2014-2020 uzyskano 2 wartości oszacowań luki finansowej dla podkarpackich firm sektora MŚP. Luka deklarowanych, niezrealizowanych inwestycji wyniosła 4,6 mld zł, a luka nieprzyznanego finansowania zewnętrznego 524 mln zł. Różnica wynika z znacznie większej liczby firm, które w ostatnich 12 miesiącach zrezygnowały z inwestycji z powodu niedostępności finansowania zewnętrznego niż liczby firm, którym faktycznie odmówiono takiego finansowania. Dotyczy to w szczególności samozatrudnionych. Zgodnie z Analizą ex-ante największą grupą docelową są przedsiębiorstwa (MŚP) z branż: przetwórstwo przemysłowe, budownictwo, handel oraz pozostałe usługi (PKD 55-96). Nie wyklucza się finansowania przedsiębiorstw (MŚP) z innych branż, które będą realizowały inwestycje wpływające na wzmocnienie ich potencjału innowacyjnego i konkurencyjnego oraz stworzą podstawy dla trwałego rozwoju województwa podkarpackiego. W przypadku założenia własnej firmy przez najlepiej rokujących nowych przedsiębiorców, w szczególności osób po 29 roku życia, obok wpływu na rynek pracy może być traktowane, jako narzędzie znacznego rozwoju przedsiębiorczości w Podkarpackim. Przy tym podejściu położony jest nacisk na maksymalizację efektywności i skuteczności interwencji, co oznacza koncentrację na osobach mających największe szanse na odniesienie sukcesu, branżach innowacyjnych i konkurencyjnych,
- wsparcie Ostatecznego Odbiorcy będzie udzielane po przeprowadzeniu przez Pośredników Finansowych analizy ryzyka, zgodnie ze stosowaną przez PF metodologią oceny ryzyka,
- wprowadzony zostanie wskaźnik koncentracji udzielanego wsparcia jednemu Ostatecznemu Odbiorcy - umożliwienie jednemu Ostatecznemu Odbiorcy otrzymania więcej niż jednej pożyczki w ramach przyznanego Limitu przy jednoczesnym wprowadzeniu limitu koncentracji na poziomie 10 % wartości Umowy Operacyjnej, przy czym wskazany 10 % limit nie obowiązuje Ostatecznego Odbiorcy, któremu udzielana jest tylko jedna pożyczka w ramach Limitu danego Pośrednika Finansowego.;
- wsparcie będzie udzielane po ustanowieniu przez Ostatecznego Odbiorcę zabezpieczeń standardowo stosowanych na rynku;

- Ostateczny Odbiorca będzie uprawniony do ubiegania się o wsparcie;
- Ostateczny Odbiorca nie będzie przedsiębiorcą znajdującym się w trudnej sytuacji w rozumieniu pkt 20 komunikatu Komisji Europejskiej w sprawie Wytycznych dotyczących pomocy państwa na ratowanie i restrukturyzację przedsiębiorstw niefinansowych znajdujących się w trudnej sytuacji (Dz. Urz. UE C 249/1 z 31.07.2014 r.); W przypadku pożyczek udzielanych MŚP w celu zapewnienia finansowania płynnościowego w związku z negatywnymi konsekwencjami spowodowanymi epidemią COVID-19, Ostateczny Odbiorca musi spełnić łącznie następujące warunki:
 - ✓ - na dzień 31.12.2019 nie znajdował się w trudnej sytuacji, a obecnie:
 - ✓ - znajduje się w trudnej sytuacji w wyniku wystąpienia COVID-19, lub
 - ✓ - jest nią zagrożony
- na Ostatecznym Odbiorcy nie będzie ciążył obowiązek zwrotu pomocy, wynikający z decyzji Komisji Europejskiej uznającej pomoc za niezgodną z prawem oraz ze wspólnym rynkiem lub orzeczenia sądu krajowego lub unijnego;
- Ostatecznym Odbiorcą w przypadku Priorytetu Inwestycyjnego 3c będzie osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą, osoba prawna, albo jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której właściwa ustawa przyzna zdolność prawną - mikro, małe, średnie przedsiębiorstwo w rozumieniu przepisów załącznika nr I do Rozporządzenia Komisji (WE) 651/2014 posiadające siedzibę lub oddział albo stałe miejsce wykonywania działalności gospodarczej na terenie województwa podkarpackiego;
- Ostatecznym Odbiorcą w przypadku Priorytetu Inwestycyjnego 8iii będzie osoba fizyczna;
- nie podlegają wykluczeniu z możliwości dostępu do środków publicznych na podstawie przepisów prawa lub wykluczeniu takiemu nie podlegają osoby uprawnione do ich reprezentacji, w szczególności na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.);
- nie są wykluczeni, stosownie do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

Wsparcie na finansowanie działalności gospodarczej w ramach instrumentów finansowych, przeznaczane będzie na przedsięwzięcia zgodne z Wytycznymi Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach RPO WP 2014-2020 (EFRR) oraz Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

XII. Założenia dotyczące aktualizacji lub zmiany Strategii Inwestycyjnej

Przyjęte w Strategii podstawy, a także bazujące na nich rozwiązania i założenia będą podlegały systematycznej i cyklicznej weryfikacji w przeciągu całego okresu jej realizacji, zgodnie z zapisami umowy o finansowanie zawartej między Menadżerem Funduszu Funduszy a Instytucją Zarządzającą RPO WP 2014-2020, a także zapisami umowy o finansowanie zawartej pomiędzy Menadżerem Funduszu Funduszy a Instytucją Pośredniczącą RPO WP 2014-2020. Wyniki cyklicznych przeglądów Strategii stanowić będą podstawę do podjęcia decyzji o aktualizacji lub zmianie Strategii. Wszelkie aktualizacje i zmiany Strategii będą dokonywane w formie pisemnej.

Zdarzeniami uzasadniającymi rozważenie przeprowadzenia wyżej wskazanego procesu będą w szczególności następujące okoliczności:

- a) gdy uzasadniają to dotychczasowe wyniki Funduszy Funduszy i ich wpływ na gospodarkę województwa podkarpackiego,
- b) gdy wystąpią znaczące zmiany na rynku lub inne zdarzenia mające realny wpływ na sytuację społeczno-gospodarczą w województwie podkarpackim lub popyt na poszczególne Instrumenty Finansowe,
- c) jeśli nastąpi zmiana zapisów RPO WP 2014-2020 lub innych dokumentów programowych, czy strategii,
- d) gdy nastąpią zmiany w regulacjach prawnych (unijnych lub krajowych), w tym dokumentach wykonawczych wydanych przez Komisję Europejską lub ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego,
- e) jeżeli zostanie zaktualizowana Analiza ex-ante, w zakresie uzasadniającym zmianę Strategii.